

Zpráva o trhu s biopotravinami v ČR v roce 2023

TÚ 13/2025

Výstup č. 1

Odpovědný řešitel: Ing. Jana Hlaváčková
Spoluřešitelé: Ing. et Ing. Barbora Havlíčková
Ing. Denisa Zouharová

Brno, březen 2025

Obsah

Obsah.....	1
Seznam tabulek	3
Seznam obrázků	4
Seznam zkratk.....	6
Úvod	7
1 Metodika sběru a analýzy dat	8
2 Souhrn hlavních výstupů	11
3 Situace na trhu s biopotravinami v ČR v roce 2023	14
3.1 Velikost trhu s biopotravinami	14
3.2 Podíl domácí a zahraniční produkce	15
3.3 Poptávka po biopotravinách.....	16
3.4 Způsob distribuce biopotravin	17
3.5 Mezinárodní srovnání	18
4 Výroba biopotravin v ČR v roce 2023.....	22
4.1 Počet a struktura výrobců biopotravin.....	22
4.2 Výroba biopotravin	23
4.2.1 Rozsah výroby biopotravin	23
4.2.2 Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu výroby	26
4.2.3 Uplatnění vyrobených biopotravin na trhu	27
4.2.4 Způsob distribuce biopotravin uplatněný výrobci	28
5 Distribuce biopotravin v ČR v roce 2023	31
5.1 Počet a struktura distributorů biopotravin	31
5.2 Distribuce biopotravin	32
5.2.1 Podíl distribuovaných bioproduktů a biopotravin z dovozu	32
5.2.2 Rozsah distribuce biopotravin	32
5.2.3 Podíl hlavních kategorií biopotravin na celkovém obratu distribuce	34
5.2.4 Uplatnění distribuovaných biopotravin na trhu	35
5.2.5 Způsob distribuce biopotravin uplatněný distributory	35
6 Dovoz biopotravin ze třetích zemí	37
7 Spotřeba balených biopotravin a nápojů dle panelu domácností	45
7.1 Hlavní kategorie biopotravin a nápojů	45
7.2 Distribuční cesty	46
7.3 Význam promočních (nebo akčních) nákupů a privátních značek	46
7.4 Socio-demografický profil kupujících	48
7.4.1 Věk kupujících	48
7.4.2 Přítomnost dětí do 14 let.....	50

7.4.3 Příjem na člena domácnosti	51
7.4.4 Velikost domácnosti	52
7.4.5 Velikost bydliště	54
7.4.6 Vzdělání kupujících	55
7.4.7 Kraje České republiky	57
7.4.8 Shrnutí socio-demografického profilu kupujících	59
Závěr	60
Příloha 1: Třídění kategorií potravin	62
Příloha 2: Výzkum společnosti YouGov CP Czech Republic s.r.o.	65

Seznam tabulek

Tab. 1: Vývoj trhu biopotravin v ČR, 2014–2023	15
Tab. 2: Podíl hlavních kategorií biopotravin na celkovém obratu biopotravin v ČR, 2014–2023.....	16
Tab. 3: Podíl hlavních odbytových míst na maloobchodním obratu biopotravin v ČR, 2014–2023.....	17
Tab. 4: Vývoj počtu registrovaných výrobců biopotravin, 2014–2023.....	22
Tab. 5: Vývoj počtu registrovaných výrobců biopotravin v krajích ČR, 2017–2023	23
Tab. 6: Struktura výrobců dle velikosti obratu za biopotraviny v roce 2023 a porovnání s rokem 2022	25
Tab. 7: Přehled 15 největších výrobců biopotravin dle obratu na českém trhu, 2023	25
Tab. 8: Struktura výrobců dle podílu obratu za biopotraviny na jejich celkovém obratu, 2023	26
Tab. 9: Uplatnění vyrobených biopotravin v ČR a struktura vývozu výrobců biopotravin (počet a obrat), 2023	28
Tab. 10: Hlavní distribuční kanály uplatněné výrobci biopotravin, 2022 a 2023	29
Tab. 11: Vývoj počtu registrovaných distributorů biopotravin, 2014–2023	31
Tab. 12: Struktura distributorů dle velikosti obratu za biopotraviny, 2022 a 2023	33
Tab. 13: Struktura distributorů dle podílu obratu za biopotraviny na celkovém obratu, 2023	33
Tab. 14: Uplatnění distribuovaných biopotravin v ČR a struktura vývozu distributorů biopotravin (počet a obrat), 2023	35
Tab. 15: Hlavní distribuční kanály uplatněné distributory biopotravin, 2022 a 2023	36
Tab. 16: Vývoj objemu dovozu biopotravin ze třetích zemí v letech 2017-2023 (tuny)	39
Tab. 17: Typické biopotraviny dovážené ze třetích zemí, 2023	41
Tab. 18: Dovoz biopotravin ze třetích zemí dle klasifikace výrobků CPA v letech 2010–2018 (tuny) ..	43
Tab. 19: Objem a podíl dovozu biopotravin a bioproduktů ze třetích zemí dle klasifikace výrobků v systému TRACES NT v letech 2019–2023 (tuny)	44
Tab. 20: Mezinárodní klasifikace výrobků „CPA“	62
Tab. 21: Hlavní kategorie biopotravin využité v dotazníkovém šetření	63
Tab. 22: Specifikace distribučních cest v rámci studie společnosti YouGov CP Czech Republic s.r.o.	65
Tab. 23: Specifikace kategorií v rámci studie společnosti YouGov CP Czech Republic s.r.o.	65

Seznam obrázků

Obr. 1: Podíl podkategorií biopotravin v rámci kategorie „Ostatní zpracované potraviny“, 2023.....	16
Obr. 2: Rozdělení trhu biopotravin 2023	18
Obr. 3: Evropa a EU – Vývoj trhu biopotravin 2000–2023	19
Obr. 4: Svět – 10 zemí s největším trhem biopotravin (mil. EUR), 2023	19
Obr. 5: Evropa – 10 zemí s nejvyšším podílem biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů, 2023	20
Obr. 6: Evropa – 10 zemí s nejvyšší roční spotřebou biopotravin na obyvatele (EUR), 2023	21
Obr. 7: Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu výroby (%), 2022 a 2023	27
Obr. 8: Podíl hlavních kategorií biopotravin na celkovém obratu distribuce (%), 2022 a 2023	34
Obr. 9: Vývoj dovozu biopotravin ze třetích zemí v letech 2007–2023	37
Obr. 10: Objem dovozu biopotravin ze třetích zemí (%), 2022 a 2023	42
Obr. 11: Podíl hlavních kategorií v rámci výdajů za biopotraviny v roce 2023.....	45
Obr. 12: Procentuální podíl distribučních cest ve výdajích za FMCG a bio výrobky a nápoje v roce 2023	46
Obr. 13: Propagační nákupy biopotravin a nápojů a FMCG v letech 2020–2023.....	47
Obr. 14: Nákup biopotravin a nápojů a FMCG pod privátní značkou v letech 2020–2023	47
Obr. 15: Rozložení všech zkoumaných domácností v ČR, domácností kupujících BIO výrobky a výdajů domácností za BIO výrobky dle věkové struktury v ČR v roce 2023	49
Obr. 16: Index domácností nakupujících biopotraviny a index výdajů z pohledu věkové kategorie domácností v roce 2023	49
Obr. 17: Rozložení zkoumaných domácností v ČR, domácností kupujících BIO výrobky a výdajů domácností za BIO výrobky s dětmi a bez dětí v ČR v roce 2023	50
Obr. 18: Index domácností nakupujících biopotraviny a index výdajů pro domácnosti s dětmi do 14 let a bez dětí v roce 2023	51
Obr. 19: Rozložení zkoumaných domácností v ČR, domácností kupujících BIO výrobky a výdajů domácností za BIO výrobky dle příjmu na člena domácnosti v ČR v roce 2023	51
Obr. 20: Index domácností nakupujících biopotraviny a index výdajů dle kategorií příjmu na člena domácnosti v roce 2023	52
Obr. 21: Rozložení zkoumaných domácností v ČR, domácností kupujících BIO výrobky a výdajů domácností za BIO výrobky dle velikosti domácnosti v ČR v roce 2023	53
Obr. 22: Index domácností nakupujících biopotraviny a index výdajů dle kategorií počtu členů domácností v roce 2023	53
Obr. 23: Rozložení zkoumaných domácností v ČR, domácností kupujících BIO výrobky a výdajů domácností za BIO výrobky dle velikosti bydliště v ČR v roce 2023.....	54
Obr. 24: Index domácností nakupujících biopotraviny a index výdajů dle kategorií velikosti místa bydliště v roce 2023	55
Obr. 25: Rozložení zkoumaných domácností v ČR, domácností kupujících BIO výrobky a výdajů domácností za BIO výrobky dle vzdělání kupujících v ČR v roce 2023	56

Obr. 26: Index domácností nakupujících biopotraviny a index výdajů dle vzdělání hospodyně/hospodáře v roce 2023	56
Obr. 27: Rozložení zkoumaných domácností v rámci krajů ČR v roce 2023	57
Obr. 28: Rozložení domácností kupujících BIO výrobky v rámci krajů ČR v roce 2023	57
Obr. 29: Rozložení výdajů domácností za BIO výrobky dle krajů v ČR v roce 2023	58
Obr. 30: Index domácností nakupujících biopotraviny a index výdajů dle krajů ČR v roce 2023	59

Seznam zkratek

a. s.	akciová společnost
AT	Rakousko
BIO	označení produktu získaného v ekologickém zemědělství
COI	potvrzení o kontrole (z angl. <i>Certificate of Inspection</i>)
CPA	Klasifikace produkce
ČSÚ	Český statistický úřad
ČR	Česká republika
DE	Německo
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
EUR	euro, společná evropská měna
EZ	ekologické zemědělství
FIBL	Research Institute of Organic Agriculture, Switzerland
FMCG	rychloobrátkové spotřební zboží
Kč	Koruna česká
mil.	milion
mld.	miliarda
MŘ	maloobchodní řetězec
MZe	Ministerstvo zemědělství
IFOAM	International Federation of Organic Agriculture Movements
o. p. s.	obecně prospěšná společnost
PL	Polsko
REP	Registr ekologických podnikatelů
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
spol. s r. o.	společnost s ručením omezeným
SK	Slovensko
tis.	tisíc
TÚ	tematický úkol
TRACES NT	Trade Control and Expert system New Technology
UK	Spojené království Velké Británie (z angl. United Kingdom)
USA	Spojené státy americké
v. o. s.	veřejná obchodní společnost
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Úvod

Předkládaná zpráva o trhu s biopotravinami v České republice je jedním ze dvou výstupů tematického úkolu (č. 4212) s názvem „Statistická šetření ekologického zemědělství“, jehož zadavatelem je Ministerstvo zemědělství (MZe). Obsahem tematického úkolu je sběr základních statistických údajů o rostlinné a živočišné bioprodukci na ekofarmách a jejím uplatnění, a dále od roku 2009 sběr informací o trhu s biopotravinami zahrnující analýzu rozsahu zpracování, odbytu a trhu s biopotravinami v ČR včetně vývozu a dovozu bioproduktů a biopotravin. Do zprávy je také zařazena kapitola o dovozu biopotravin ze třetích zemí za období 2017–2023.

Vzhledem k rostoucímu trhu biopotravin v Evropě i v České republice roste i potřeba informací o jeho stavu a vývoji. Dochází ke zvyšování potřeby údajů o samotném trhu biopotravin, neboť jeho transparentnost je podmínkou dalšího rozvoje a nezbytnou součástí úspěšného rozhodování všech aktérů (firem, státu, ale i výzkumu). S ohledem na tuto skutečnost většina členských zemí EU i samotná Komise zvyšuje svůj zájem o tržní data. ČR tyto skutečnosti reflektuje a z tohoto důvodu je záměrem MZe provádět tato šetření prostřednictvím Ústavu zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI) dlouhodobě a pravidelně v ročních intervalech.

Zpráva o trhu biopotravin je rozdělena do sedmi kapitol. První kapitola obsahuje popis metodiky sběru a analýzy dat. Druhá kapitola shrnuje v bodech hlavní výstupy zprávy. Kapitoly 3 až 5 prezentují detailní údaje získané z dotazníkového šetření u výrobců a distributorů biopotravin v ČR. Třetí kapitola je věnována celkové situaci na trhu s biopotravinami v ČR v roce 2023 a prezentuje základní tržní ukazatele. Je zde provedeno také mezinárodní srovnání. Čtvrtá kapitola se věnuje zvláště výrobě biopotravin v ČR, identifikaci hlavních vyráběných kategorií biopotravin a nejčastějších distribučních cest využívaných výrobci. Pátá kapitola shrnuje údaje poskytnuté subjekty, které se zabývají čistě distribucí biopotravin. Popisuje hlavní distribuované kategorie biopotravin a odbytové cesty využívané distributory na českém trhu. Šestá kapitola se věnuje vývoji dovozu biopotravin ze třetích zemí. V letošním roce byla nově přidána sedmá kapitola vytvořená ve spolupráci se společností YouGov Czech Republic s.r.o., zaměřující se na průzkum spotřebního chování českých domácností za rok 2023. Do kapitoly byly zahrnuty hlavní kategorie biopotravin podílející se na výdejích domácností v tuzemsku, nejčastěji využívané distribuční cesty pro nákup rychloobrátkového spotřebního zboží a bioproduktů, porovnání významu promočních (akčních) nákupů a privátních značek, a dále socio-demografický popis kupujících biopotravin z hlediska věku, přítomnosti dětí, příjmu atd. Poslední částí je závěr obsahující také výhled vývoje trhu biopotravin v dalších letech.

1 Metodika sběru a analýzy dat

Sběr primárních dat o trhu byl prováděn Ústavem zemědělské ekonomiky a informací ve spolupráci s kontrolními organizacemi, které měly v roce 2023 registrovány výrobce a obchodníky s biopotravinami (KEZ o. p. s., ABCert AG, organizační složka, Biokont CZ, s. r. o. a BUREAU VERITAS CERTIFICATION CZ, s.r.o.). Sběr dat o trhu biopotravin probíhal v průběhu roku 2024 formou dotazníkového šetření na základě dotazníku zpracovaného ÚZEI. Zjišťována byla reálná data zpětně za rok 2023 a v šetření byly osloveny všechny subjekty registrované jako „výrobce biopotravin“ nebo jako „distributor biopotravin“ k 31. 12. 2023.

Hlavním cílem dotazníkového šetření bylo zjistit:

- a) soběstačnost, tedy zda objem a struktura domácí produkce biopotravin stačí k pokrytí potřeb výrobců biopotravin (resp. distributorů),
- b) velikost trhu, tedy celkový objem prodaných biopotravin na českém trhu, v členění na hlavní kategorie biopotravin včetně odhadu podílu biopotravin vyrobených v ČR,
- c) způsob distribuce, tj. prostřednictvím kterých odbytových míst je bioprodukce na českém trhu uplatňována.

V ČR zatím neprobíhá ucelený statistický sběr dat o biotruhu ani na straně domácností (tj. kolik utratí za biopotravinu průměrná domácnost), ani na straně prodeje (tj. kolik se prodá biopotravin v rámci maloobchodu), proto byl zvolen postup oslovení všech výrobců a distributorů registrovaných v systému EZ ve snaze identifikovat objem jimi nabízených biopotravin a na základě znalosti distribučních cest odhadnout celkovou velikost trhu v ČR.

K určení velikosti trhu biopotravin v ČR byly využity postupy uplatňované v zahraničí. Dle této metodiky je třeba zahrnout všechny významné aktéry, kteří realizují prodej biopotravin konečným spotřebitelům, **tedy velikost trhu je rovna objemu nákupu konečných spotřebitelů v dané zemi**. Snahou je tedy zjistit minimálně obraty v rámci následujících odbytových míst:

- maloobchodní prodej:
 - a. maloobchodní řetězce (včetně drogistických),
 - b. specializované prodejny (prodejny zdravé výživy a bioprodejny),
 - c. ostatní (neřetězcové prodejny potravin, vinotéky, lékárny apod.);
- gastronomie (tj. biopotravinu spotřebované ve veřejném stravování a restauracích);
- přímý prodej (tj. prodej konečnému spotřebiteli, např. zásilkový prodej, prodej přes podnikovou prodejnu, prodej na farmářských trzích, prodej prostřednictvím e-shopů).

Velikost trhu biopotravin v ČR byla tedy odvozena jako součet obrátů registrovaných výrobců a distributorů za prodej biopotravin na českém trhu směřujících do odbytových míst, která realizují prodej přímo konečnému spotřebiteli (tj. maloobchody s potravinami, drogerie, lékárny, zařízení veřejného stravování a přímý prodej).

Tyto obraty byly navýšeny o obvyklou 30% obchodní přírážku. K tomu byly navíc přičteny obraty za prodej importovaných biopotravin, které si maloobchody (jedná se především o maloobchodní řetězce) samy dovážejí, a které neprojdou tuzemskou dodavatelskou vertikálou. Do distribuce jsou zahrnuti i distributoři komodit (např. mlékárenská družstva). Do konečné velikosti trhu je pak započten pouze prodej biopotravin. Pro potřeby vyčíslení celkového obrátu za biopotravinu realizovaného „českými“ subjekty (resp. subjekty působícími v ČR) se navíc přičítá objem jejich vývozu.

Návratnost dotazníků

Dle údajů z Registru ekologických podnikatelů (REP) bylo k 31. 12. 2023 registrováno celkem 1 683 subjektů podnikajících v ekologickém zemědělství, které se zabývaly výrobní nebo distributorskou činností, případně obojím. Registrováno bylo tedy 969 výrobců a 1 145 distributorů biopotravin. Z těchto mělo 431 subjektů registrovanou jak činnost výrobce, tak zároveň činnost distributora.

Z celkového počtu 1 683 subjektů bylo 9 osloveno dotazníkem pro maloobchod. Tímto dotazníkem byly osloveny i ostatní maloobchodní řetězce (MŘ) působící v ČR, které mají biopotraviny ve svém sortimentu a dále společnosti: Marks and Spencer Czech Republic, a. s., IKEA Česká republika, s. r. o a Svaz českých a moravských spotřebních družstev (Skupina COOP).

Z celkových 1 683 registrovaných výrobců a distributorů jich bylo 78 vyloučeno z šetření, jelikož nerealizují prodej nebo distribuci potravin (jednalo se např. o distribuci krmiv, osiv nebo hnojiv, dále dopravu nebo skladování biopotravin pro zákazníka). Dále byly vyřazeny subjekty Globus ČR, v. o. s., Penny Market s. r. o., AHOLD Czech Republic, a. s., BILLA spol. s r.o., Kaufland Česká republika v.o.s., dm drogerie markt s. r. o., Tesco Stores ČR a. s., ROSSMANN, spol. s r. o. a Lidl Česká republika v. o. s., které byly, jak je zmíněno výše, osloveny dotazníkem pro MŘ. Celkově vyloučeno bylo tedy 87 subjektů.

Návratnost dotazníků činila:

- u výrobců: 93 %,
- u distributorů 88 %,
- u mix subjektů 59 %.

U respondentů, u kterých se nepodařilo dotazníkovým šetřením zjistit všechny potřebné údaje¹, a jsou klíčoví pro trh biopotravin, byly údaje doplněny o kvalifikované odhady, a to na základě dříve vyplněných dotazníků a znalosti trhu z předchozích let. Závěry v této zprávě se tedy opírají o data 561 aktivních výrobců biopotravin, 542 aktivních distributorů a 28 distributorů/výrobců. Dále také o údaje 13 obchodních řetězců nabízejících biopotraviny v ČR.

¹ Celková návratnost dotazníků byla negativně ovlivněna nízkou návratností dotazníků od kontrolní organizace BUREAU VERITAS CERTIFICATION CZ, s.r.o., která nedodala dotazníky za více než polovinu svých klientů.

Přes výše uvedené skutečnosti lze výstupy považovat za vypovídající, jelikož se podařilo získat odpovědi od většiny hlavních aktérů na trhu biopotravin.

Při využívání výsledků prezentovaných v této zprávě je třeba vzít v úvahu následující:

- a) Celková velikost trhu s biopotravinami v ČR včetně specifikace podílu hlavních kategorií biopotravin a distribučních cest (tj. kapitola 3) i údaje o celkovém objemu výroby či distribuce biopotravin, podílu jednotlivých kategorií biopotravin a podílu jednotlivých odbytových míst na celkovém obratu (tj. kapitoly 4 a 5) jsou nyní odhadnuty za celý sektor (tzn., že údaje zahrnují jak získané údaje od výrobců a distributorů, tak doplněné expertní odhady za chybějící subjekty, resp. části trhu).
- b) Rozdělení registrovaných subjektů do jednotlivých kategorií (tj. „výrobce biopotravin“, „distributor biopotravin“ a „výrobce/distributor“) je problematické, jelikož typ uváděné registrace nemusí zcela odpovídat realitě. Je to dáno změnou činnosti v průběhu roku, např. rozšířením sortimentu o distribuci jiných než vlastních výrobků, ukončení/odložení začátku výroby a setrvání jen u distribuce biopotravin apod.

Navíc vzhledem k tomu, že za výrobu biopotravin je považováno i pouhé zabalení nebo označování biopotravin (tj. přebalení biopotravin do spotřebitelského balení), je snižována rozlišovací hranice mezi skutečným výrobcem a pouhým distributorem.

Ke zpřesnění evidence o subjektech působících v ekologickém sektoru významně přispívá online systém Registr ekologických podnikatelů (REP) dostupný na webu MZe: <https://eagri.cz/public/app/eagriapp/EKO/Prehled/>.

- c) Údaje od tzv. „mix“ subjektů (tj. registrovaných současně jako výrobce tak distributor) jsou v této zprávě zahrnuty v plné výši k údajům výrobců v kapitole 4. Snahou šetření bylo identifikovat a odlišit u těchto subjektů obrat za jejich vlastní výrobu a za distribuci hotových výrobků jiných dodavatelů. S pomocí inspektorů kontrolních organizací se podařilo identifikovat hlavní činnost a přeřadit většinu „mix“ subjektů buď do kategorie „výrobce“ či „distributor“. U 28 subjektů (byl skutečně realizován ve srovnatelné výši souběh jak vlastní výroby biopotravin, tak distribuce biopotravin jiných výrobců, byly tedy ponechány v kategorii „mix“.

2 Souhrn hlavních výstupů

Celkový trh s biopotravinami v ČR:

- **Celkový obrat s biopotravinami českých subjektů včetně vývozu dosáhl v roce 2023 přibližně 11,76 mld. Kč. Z toho celková spotřeba biopotravin (včetně dovozu) v ČR činila 7,42 mld. Kč a vývoz biopotravin mírně poklesl na cca 4,34 mld. Kč. Průměrná roční spotřeba na obyvatele činila 680 Kč/osobu/rok a podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů činil 1,59 %.**
- **Z celkové spotřeby biopotravin činil obrat v maloobchodě 5 092 mil. Kč. Ve veřejném stravování obrat meziročně vzrostl na 291 mil. Kč, obrat přímého prodeje (jedná se zejména o přímý prodej z ekofaremu) dosáhl 345 mil. Kč, prodej prostřednictvím e-shopů činil 1 687 mil. Kč.**
- Biopotraviny byly v ČR prodávány několika způsoby. Nejvíce biopotravin nakoupili čeští spotřebitelé v **maloobchodních řetězcích**, tj. v supermarketech a hypermarketech (36 %, tj. 2,6 mld. Kč), dále pak prostřednictvím **e-shopů** (23 %, tj. 1,7 mld. Kč), drogérií (téměř 19 %, tj. 1 393 mil. Kč) a **prodejen zdravé výživy a biopotravin** (8 %, tj. 622 mil. Kč). V minulosti byl prodej prostřednictvím e-shopů započítáván do faremního a ostatního přímého prodeje. Z důvodu růstu významnosti tohoto odbytového místa je od roku 2014 obrat prodeje uváděn zvlášť, nicméně e-shop pro uplatnění svých výrobků faremní zpracovatelé a další výrobci využívají a jejich podíl tvoří odhadem 20 % z celkového obratu prodeje přes e-shopy.
- **Hlavní kategorií biopotravin s největším objemem prodeje je dlouhodobě kategorie „Ostatní zpracované potraviny“ (34% podíl),** přičemž přibližně tři čtvrtiny této kategorie tvořily podkategorie „káva a čaj“, „hotové pokrmy (vč. dětské výživy)“, „ostatní zpracované biopotraviny“, a „doplňky stravy“. Druhou příčku obsadila kategorie „**Ovoce a zelenina**“ (23 %) následovaná kategorií „**Mléko a mléčné výrobky**“ (16 %).
- **Biopotraviny z dovozu (při zahrnutí jen finálních biopotravin) se na spotřebě biopotravin v ČR v roce 2023 podílely 61 %.** Při zahrnutí objemu dovozu, který byl realizován distributory a „mix“² subjekty, tvoří podíl biopotravin z dovozu 69 % z celkové spotřeby biopotravin. Pokud by byl započítán navíc i objem bioproduktů či biopotravin, které jsou na území ČR dále zpracovány (tj. dovoz bio-surovin a bio-polotovarů), podíl biopotravin ze zahraničí by ještě vzrostl.
- Výzkum společnosti YouGov CP Czech Republic s.r.o. charakterizoval **typickou skupinu kupující balené biopotraviny v ČR** jako mladší domácnosti do 49 let, s dětmi, se 3 a více členy a s nadprůměrným příjmem (nad 23 000 Kč) na člena rodiny. Tyto domácnosti pocházely z velkých měst, tedy nad 100 000 obyvatel, včetně Prahy. Spotřebitelé měli především středoškolské a vysokoškolské vzdělání, přičemž balené bioprodukty a nápoje nakupovali nejčastěji v drogeriích, diskontních prodejnách, hypermarketech a supermarketech.

² Tzv. „mix“ subjekt představuje společnost realizující jak distribuci biopotravin jiných dodavatelů, tak souběžně výrobu vlastních výrobků (je registrován jako výrobce a současně i jako distributor biopotravin).

Zpracování bioproduktů a výroba biopotravin:

- **Na konci roku 2023 bylo v ČR registrováno 969 výrobců biopotravin**, což oproti roku 2022 představuje pokles o 2,1 %. V průběhu roku 2023 bylo nově registrováno 84 subjektů, naopak svou činnost ukončilo 105 výrobců.
- Ze získaných údajů vyplývá, že z celkového počtu 969 subjektů jich zhruba 23 % svou činnost v roce 2023 ve skutečnosti vůbec neprovozovalo, z důvodu nezájmu spotřebitelů či obchodních partnerů o zamýšlené biopotraviny.
- **Celkový obrat výrobců biopotravin v roce 2023 dosáhl 5 797 mil. Kč**, což představuje nárůst o 5,7 % proti obratu 5 483 mil. Kč v roce 2022. V tomto obratu jsou však zahrnuty i obraty společností, které nakoupené bioprodukty přebalují do spotřebitelského balení a celkové obraty „mix“ subjektů, které kromě vlastní výroby biopotravin distribuují i výrobky jiných dodavatelů.³
- Z pohledu obratu dosáhla v roce 2023 **největšího objemu výroby opět kategorie „Ostatní zpracované potraviny“ (43 %, a to zejména podkategorie „Cukr“)**. Následovaly kategorie „Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky“ (19 %), „Mlýnské, škrobářenské výrobky“ (9 %) a „Mléko a mléčné výrobky“ (9 %).
- **Čeští výrobci vyvezli do zahraničí biopotraviny za přibližně 2 925 mil. Kč**. Kromě roku 2022, kdy se hodnota vývozu držela na úrovni roku 2021, lze říct, že vývoz biopotravin z ČR trvale roste a směřuje převážně do zemí EU, přičemž největší objem biopotravin (1 244 mil. Kč) byl vyvezen do ostatních zemí EU nesousedících s ČR, Německa (994 mil. Kč) a Rakouska (290 mil. Kč). Přitom 87 % výrobců biopotravin uplatnilo rozhodující část své výroby na českém trhu.
- **Biopotraviny byly výrobci prodávány na českém trhu nejčastěji prostřednictvím maloobchodních řetězců (29 %), e-shopů (15 %), velkoobchodů (14 %) a specializovaných prodejen⁴ (11 %)**. K dalšímu výrobci biopotravin (např. vyrobené mouky/směsi, med, koření/bylinky, oleje, cukr) směřovalo 12 %⁵ biopotravin. Prostřednictvím přímého prodeje bylo distribuováno 7 % biopotravin.

³ Obrat „mix“ subjektů za distribuci biopotravin jiných dodavatelů tvořil 59 % jejich celkového obratu, tj. 873 mil. Kč. Do celkového obratu zahrnut také obrat za bioprodukty uvedené na certifikátu výrobce biopotravin, a to v objemu 74 mil. Kč.

⁴ Tj. prodejny zdravé výživy a biopotravin.

⁵ Do podílu je zahrnuto také zpracování ve službě, které činilo 0,5 %. Do podílu není zahrnut obrat za prodej základních komodit.

Distribuce biopotravin:

- **Na konci roku 2023 bylo v ČR registrováno celkem 1 145 distributorů biopotravin,** což představuje meziroční pokles o 1,3 %. V průběhu roku 2023 bylo nově registrováno 115 subjektů, naopak svoji činnost ukončilo 130 distributorů.
- **Celkový obrat registrovaných distributorů dosáhl v roce 2023 ve velkoobchodních cenách 5 297 mil. Kč** (cca 5 210 mil. Kč v roce 2022). V tomto obratu však není zahrnut objem distribuce tzv. „mix“ subjektů⁶ (cca 873 mil. Kč), avšak do obratu jsou zahrnuty také obraty odbytových družstev a nově také obchodníků se základními komoditami (zvířaty a plodinami).
- **Distributoři dovezli ze zahraničí v roce 2023 biopotraviny za zhruba 2 915 mil. Kč** (tj. 55 % jejich celkového obratu prodeje), z toho bylo 73 % uplatněno na českém trhu. V tomto objemu však není zahrnut dovoz biopotravin samotnými maloobchodními řetězci, kdy objem jejich dovozu činil dalších zhruba 1 779 mil. Kč (nárůst oproti 1 559 mil. Kč v roce 2022).
- **Hlavní distribuovanou kategorií biopotravin byla v roce 2023 kategorie „Ostatní zpracované potraviny“** s 39% podílem. Na druhém místě se umístila s 27% podílem „Ovoce a zelenina“, následovaná kategorií „Mléko a mléčné výrobky“ (16 %).
- **Největším odbytištěm mezi distributory je český trh.** Celkem na českém trhu bylo uplatněno 73,3 % objemu distribuovaných biopotravin v celkové hodnotě 3 881 mil. Kč (v roce 2022 šlo o 71,4 % a 3 722 mil. Kč). V roce 2023 došlo oproti roku 2022 k mírnému snížení objemu exportu, a to i v absolutním vyjádření. Největší objem biopotravin byl v roce 2023 exportován do Německa, kam mířilo 39 % obratu exportu představující cca 548 mil. Kč, následovalo Rakousko (18 % a 257 mil. Kč), Slovensko (18 % a 255 mil. Kč) a ostatní země EU (14 % a 204 mil. Kč).
- Na českém trhu využívali distributoři k prodeji biopotravin e-shop (34 %), maloobchodní řetězce (19 %), další výrobce potravin (15 %), velkoobchody (9 %), lékárny (5 %), drogerie (5 %) a specializované prodejny (4 %). Dále následoval přímý prodej (4 %), prodej přes gastronomická zařízení (3 %)⁷, nezávislé prodejny (1 %) a překupníka (1 %).

⁶ Tzv. „mix“ subjekty představují společnosti realizující jak distribuci biopotravin jiných dodavatelů, tak souběžně výrobu vlastních výrobků a jejich celkový obrat je započítán mezi obrat výrobců. Patří sem např. oba největší velkoobchody biopotravin (Country Life s. r. o. a PRO-BIO, obchodní společnost s r. o.).

⁷ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj korespondovat s uváděným výsledkem v Tab. 15.

3 Situace na trhu s biopotravinami v ČR v roce 2023

Kapitola shrnuje získané údaje od výrobců a distributorů a doplňuje tato data expertními odhady za chybějící subjekty, resp. části trhu, a tím se snaží stanovit celkovou velikost trhu s biopotravinami v ČR v roce 2023.

3.1 Velikost trhu s biopotravinami

Po výrazném nárůstu trhu biopotravin v letech 2005–2008 došlo v letech 2009 a 2010 ke stagnaci obratu okolo 1,6 mld. Kč. V roce 2011 se nárůst spotřeby biopotravin opět nastartoval a došlo k jeho oživení, které pokračovalo i v letech 2012 a 2013, kdy trh biopotravin v ČR (tj. domácí spotřeba) vzrostl meziročně o dalších 9,5 % na téměř 2 mld. Kč. V roce 2014 se domácí spotřeba zvýšila o 3,9 % a překonala tak hranici 2 mld. Kč. V letech 2015 a 2016 rostla spotřeba biopotravin dvouciferným tempem o 11 a 14 % a k dalšímu významnému nárůstu došlo v roce 2017, kdy trh biopotravin narostl o 30,5 % na 3,33 mld. Kč. Tento trend pokračoval i v roce 2018, kdy domácí spotřeba biopotravin vzrostla o 33 % na 4,43 mld. Kč. V roce 2019 již rostla mírnějším tempem (nárůst o 19 %) na 5,26 mld. Kč. V roce 2020 domácí spotřeba biopotravin meziročně vzrostla o 14 % a dosáhla tak hodnoty 5,99 mld. Kč. Meziroční nárůst v roce 2021 byl negativně ovlivněn pandemií koronaviru (COVID-19) a činil pouze 2,8 %. Domácí spotřeba biopotravin tak činila 6,15 mld. Kč. V roce 2022 činila domácí spotřeba biopotravin 6,95 mld. Kč a oproti roku 2021 došlo k meziročnímu nárůstu o 12,9 %. Trend růstu spotřeby biopotravin pokračoval, přičemž její hodnota v roce 2023 představovala 7,42 mld. Kč (meziroční navýšení o 6,7 %)⁸.

Celkový obrat s biopotravinami realizovaný českými subjekty činil v roce 2023 přibližně 11 756 mil. Kč. Objem exportovaných biopotravin⁹ mírně poklesl na cca 4 341 mil. Kč (37 % obratu). Vývoz byl realizován jak samotnými výrobci (50,8 %), tak i výrobci, kteří byli současně distributory (16,6 %) anebo i čistými distributory (32,6 %).

Z celkové spotřeby biopotravin činil obrat v maloobchodě 5 092 mil. Kč, obrat ve veřejném stravování 291 mil. Kč (216 mil. Kč v roce 2022) a 345 mil. Kč tvořil obrat přímého prodeje (přímý prodej z farmy a jiné formy přímého prodeje; 351 mil. Kč v roce 2022). Prodej prostřednictvím e-shopů, který je od roku 2014 uváděn odděleně, činil 1 687 mil. Kč. Podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů dosáhl úrovně 1,59 % a průměrná roční spotřeba vyjádřená v nominálních cenách vzrostla na 680 Kč na obyvatele za rok, viz Tab. 1.

⁸ Celkové výdaje za potraviny a nápoje meziročně vzrostly o 10,7 %, přičemž průměrná míra inflace za rok 2023 dle ČSÚ činila rovněž 10,7 %.

⁹ Od roku 2014 jsou v šetření zahrnuty i subjekty zabývající se vývozem komodit k dalšímu zpracování (např. mlékárenská družstva).

Tab. 1: Vývoj trhu biopotravin v ČR, 2014–2023

Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Celkový obrát s biopotravinami včetně vývozu (mld. Kč)	3,19	3,73	4,19	5,70	7,02	8,26	9,41 ²⁾	10,22	11,30	11,76
Vývoz (mld. Kč)	1,17	1,48	1,64	2,37	2,59	3,00	3,43	4,07	4,36	4,34
Spotřeba biopotravin v ČR (mld. Kč)	2,02	2,25	2,55	3,33	4,43	5,26	5,99	6,15	6,95	7,42
Meziroční změna obrátu biopotravin v ČR (%)	3,9	11,4	13,5	30,5	33,0	18,7	13,9	2,8	12,94	6,70
Podíl na celkové spotřebě potravin a nápojů (%) ¹⁾	0,72	0,81	0,90	1,05	1,31	1,52	1,77	1,60	1,65	1,59
Spotřeba na obyvatele za rok (Kč)	191	213	241	314	416	492	562	585	642	680
Podíl dovozu na obrátu biopotravin (%)	43/49*	39/62*	46/60*	46/57*	47/60*	48/57*	49/58*	59/65*	59/65*	61/69*
Podíl řetězců na obrátu biopotravin (%)	57	61	62	58	51	50	47	50	52	54

¹⁾ Na základě zveřejnění dat ČSÚ o ročních výdajích za potraviny, byl pro rok 2017 a 2018 údaj o podílu biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů zpětně dopočítán.

²⁾ Z důvodu zaokrouhlování není celkový obrát roven součtu vývozu a domácí spotřeby.

* Podíl dovozu distributorů / Podíl dovozu distributorů a „mix“ subjektů.

Zdroj: Šetření ÚZEI

3.2 Podíl domácí a zahraniční produkce

Objem dovozu finálních biopotravin realizovaný distributory a samotnými maloobchodními řetězci (tj. bez zahrnutí dovozu bioproduktů a biopotravin určených k dalšímu zpracování), který byl prodán na českém trhu (tj. nebyl dále reexportován), je pro rok 2023 odhadován na 4 532 mil. Kč, což představuje 61% podíl na spotřebě biopotravin v ČR. Po započtení objemu dovozu, který realizují tzv. „mix“¹⁰ subjekty, a které do ČR dovezly finální biopotraviny za dalších zhruba 614 mil. Kč, vzroste podíl dovozových biopotravin na českém trhu na 69% podíl na spotřebě biopotravin v ČR. Pokud by byl započítán navíc i objem bioproduktů či biopotravin, které jsou na území ČR dále zpracovány (tj. dovoz bio-surovin a bio-polotovarů), podíl biopotravin ze zahraničí by ještě vzrostl.

¹⁰ Viz pozn. p. č. 2, str. 11.

3.3 Poptávka po biopotravinách

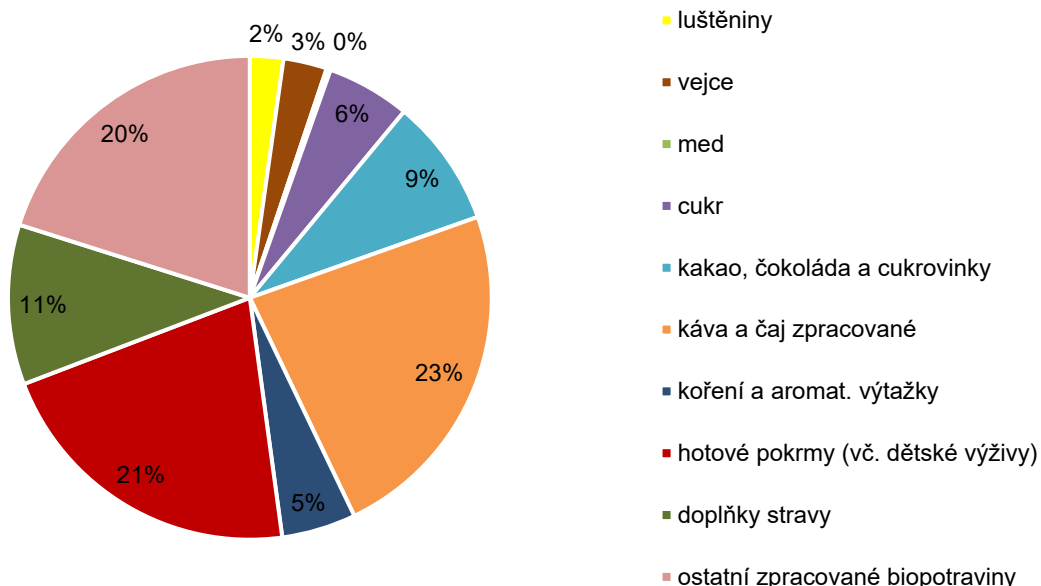
Strukturu hlavních biopotravin lze považovat dlouhodobě za stabilní (viz Tab. 2). Stejně jako v předchozích letech byl největší zájem o „Ostatní zpracované potraviny“, které tvořily cca 34% podíl na maloobchodním obratu biopotravin, přičemž přibližně tři čtvrtiny této kategorie tvořily podkategorie „káva a čaj“, „hotové pokrmy (vč. dětské výživy)“, „ostatní zpracované biopotraviny“, a „doplňky stravy“. Druhou příčku obsadila kategorie „Ovoce a zelenina“ (23 %) následovaná kategorií „Mléko a mléčné výrobky“ (necelých 16 %). Podrobnější členění kategorie „Ostatní zpracované potraviny“ je znázorněno na Obr. 1.

Tab. 2: Podíl hlavních kategorií biopotravin na celkovém obratu biopotravin v ČR, 2014–2023

Hlavní kategorie biopotravin	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	podíl kategorie biopotravin (%)									
Maso a masné výrobky	8,2	6,9	5,1	5,9	4,6	5,2	5,3	4,9	6,0	5,2
Ovoce a zelenina	13,7	12,6	21,3	22,5	17,3	17,2	17,1	20,9	20,7	23,3
Oleje a tuky	4,4	4,2	2,9	3,6	3,5	3,2	3,5	3,4	3,1	2,5
Mléko a mléčné výrobky	22,0	20,2	23,0	17,5	20,0	15,5	15,9	16,4	16,5	15,9
Mlýnské a škrobářenské výrobky	8,2	7,5	4,8	4,9	2,5	2,6	2,5	3,4	5,7	4,9
Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky	9,4	7,3	6,2	5,9	7,6	9,1	9,4	7,6	9,2	10,2
Ostatní zpracované potraviny	33,0	37,1	33,2	36,4	41,4	43,2	41,6	39,4	35,6	34,4
Nápoje	1,1	4,2	3,4	3,3	3,1	3,8	4,8	4,0	3,3	3,6
Celkem¹⁾	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

¹⁾ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie.

Zdroj: Šetření ÚZEI

Obr. 1: Podíl podkategorií biopotravin v rámci kategorie „Ostatní zpracované potraviny“, 2023

Pozn.: Podíl medu činil 0,3 %.

Zdroj: Šetření ÚZEI 2024

3.4 Způsob distribuce biopotravin

Biopotraviny byly v ČR prodávány několika způsoby, což shrnuje Tab. 3. Nejvíce biopotravin nakoupili čeští spotřebitelé v maloobchodních řetězcích, tj. v supermarketech a hypermarketech (36 %, tj. 2,6 mld. Kč), dále pak prostřednictvím e-shopů (necelých 23 %, tj. 1,7 mld. Kč), drogerií (téměř 19 %, tj. 1 393 mil. Kč) a prodejen zdravé výživy a biopotravin (8 %, tj. 622 mil. Kč). V minulosti byl prodej prostřednictvím e-shopů započítáván do faremního a ostatního přímého prodeje. Z důvodu růstu významnosti tohoto odbytového místa je od roku 2014 obrat prodeje uváděn zvlášť, nicméně e-shop pro uplatnění svých výrobků faremní zpracovatelé a další výrobci využívají a jejich podíl tvoří odhadem 20 %¹¹ z celkového obratu prodeje přes e-shopy.

Tab. 3: Podíl hlavních odbytových míst na maloobchodním obratu biopotravin v ČR, 2014–2023

Odbytové místo v ČR	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2023
	podíl odbytového místa v ČR										mil. Kč
Supermarkety/hypermarkety ¹⁾	40,9	46,2	43,9	40,5	36,2	35,0	32,0	33,1	34,1	35,6	2 643
Drogerie	16,5	14,7	17,9	17,5	14,9	15,2	14,8	16,9	17,7	18,8	1 393
Prodejny zdravé výživy a biopotr.	24,8	14,3	14,3	12,6	16,9	16,2	14,9	12,8	9,2	8,4	622
Nezávislé prodejny potravin	1,7	4,2	2,9	3,0	2,1	1,8	1,6	2,2	2,7	2,1	157
Faremní a ostatní přímý prodej	6,7	7,0	7,3	5,4	5,1	5,7	6,1	5,4	5,0	4,7	345
E-shopy ²⁾	3,4	7,8	6,7	14,1	12,3	15,2	22,2	21,0	23,6	22,8	1 687
Lékárny	3,1	2,6	3,6	3,9	7,7	5,2	5,1	5,6	4,4	3,7	276
Gastronomie	2,9	3,2	3,4	3,0	4,7	5,7	3,2	3,0	3,1	3,9	291
Celkem³⁾	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	7 415

¹⁾ Do obratu a hodnot podílu zahrnuta i jiná odbytová místa (čerpací stanice, vinotéky, aj.). Za rok 2023 činily jiné odbytové cesty 9 mil. Kč, tzn. 0,1% podíl.

²⁾ Z důvodu nárůstu prodejů prostřednictvím e-shopů, které byly dříve součástí faremního a ostatního přímého prodeje, jsou údaje pro tyto kategorie uváděny odděleně.

³⁾ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie.

Zdroj: Šetření ÚZEI

V roce 2023 byly z ČR vyvezeny biopotraviny za 4,34 mld. Kč (téměř 37 % jejich celkového obratu). Mezi největší exportéry patřily RACIO, s. r. o., E D & F Man Ingredients s. r. o., INUTEC s.r.o., Kovář distribuce s.r.o.¹², Sonnentor s. r. o., SOLEX AGRO, s. r. o., freedom agri s.r.o., Green Ways s.r.o., ÚSOVSKO FOOD a.s., UNISKAP s.r.o., Deva Nutrition a.s., Lifefood Czech Republic s. r. o., MASO UZENINY POLIČKA, a.s. a Amylon, a.s., které společně tvoří 64 % celkového vývozu.

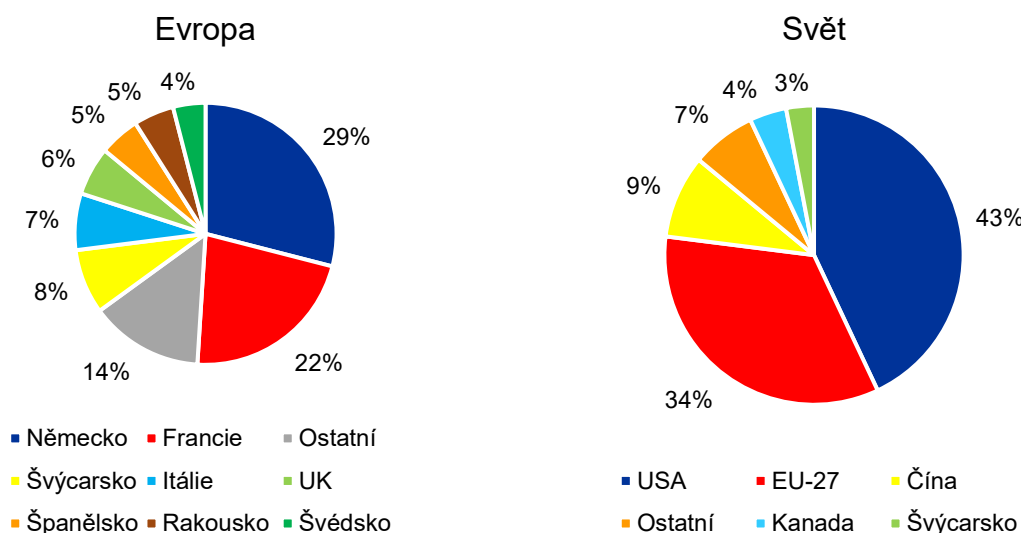
¹¹ V podílu nejsou zahrnuty MIX subjekty.

¹² Subjekt se zaměřuje na distribuci živého skotu.

3.5 Mezinárodní srovnání

Celosvětový trh s biopotravinami v roce 2023 dosáhl hranice více než 136 mld. EUR a vykázal tak meziroční nárůst o 1,2 % (téměř 135 mld. EUR v roce 2022).¹³ Největší podíl na světovém trhu měly Spojené státy americké (43 %), Evropská unie (34 %) a Čína (9 %). V rámci Evropy měly největší trh biopotravin Německo (29 %) a Francie (22 %), viz Obr. 2.

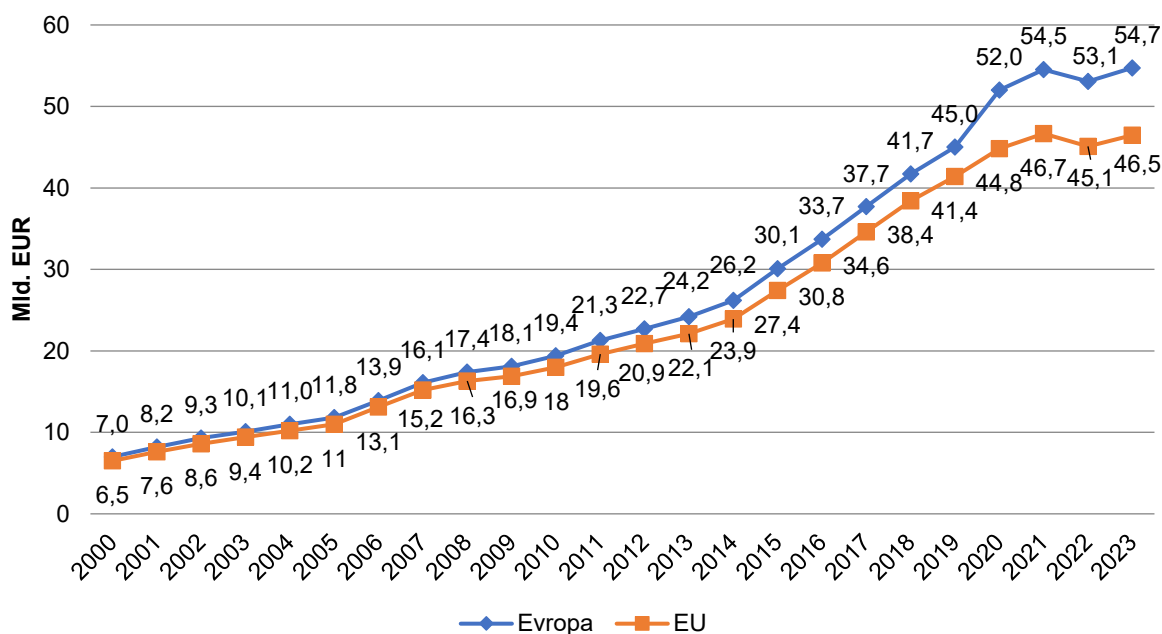

Obr. 2: Rozdělení trhu biopotravin 2023

Zdroj: FiBL-AMI survey 2025

Evropský trh biopotravin v roce 2023 dosáhl 54,7 mld. EUR (46,5 mld. tvoří trh EU), což znamenalo nárůst oproti roku 2022 o 3,0 % na evropském trhu a 2,9 % na trhu EU. Zmenšení trhu biopotravin v roce 2022 bylo zapříčiněné válkou na Ukrajině, prudce rostoucími cenami energií a zvyšujícími se životními náklady, které způsobily inflaci v mnoha zemích. Avšak v roce 2023 došlo k oživení toho trhu, což naznačovalo obnovení důvěry spotřebitelů a poptávku po ekologických produktech. Zatímco v některých zemích trh poklesl, v jiných zemích, jako je Estonsko (+13,0 %), Nizozemsko (+12,5 %) a Rakousko (+6,5 %), maloobchodní prodej v roce 2023 vzrostl. Od roku 2014 do roku 2023 se hodnoty bio maloobchodních prodeje v Evropě a EU více než zdvojnásobily. Bohužel ne všechny země pravidelně poskytují údaje o domácích trzích, a tak lze předpokládat, že trh biopotravin je větší, než je uváděno, viz Obr. 3.

¹³ Zdroj: Willer, Helga, Trávníček, Jan, Meier, Claudia, Schlatter, Bernhard, (2025) *The World of Organic Agriculture. Statistics and Emerging Trends 2025*. Research Institute of Organic Agriculture (FiBL) and IFOAM – Organic International

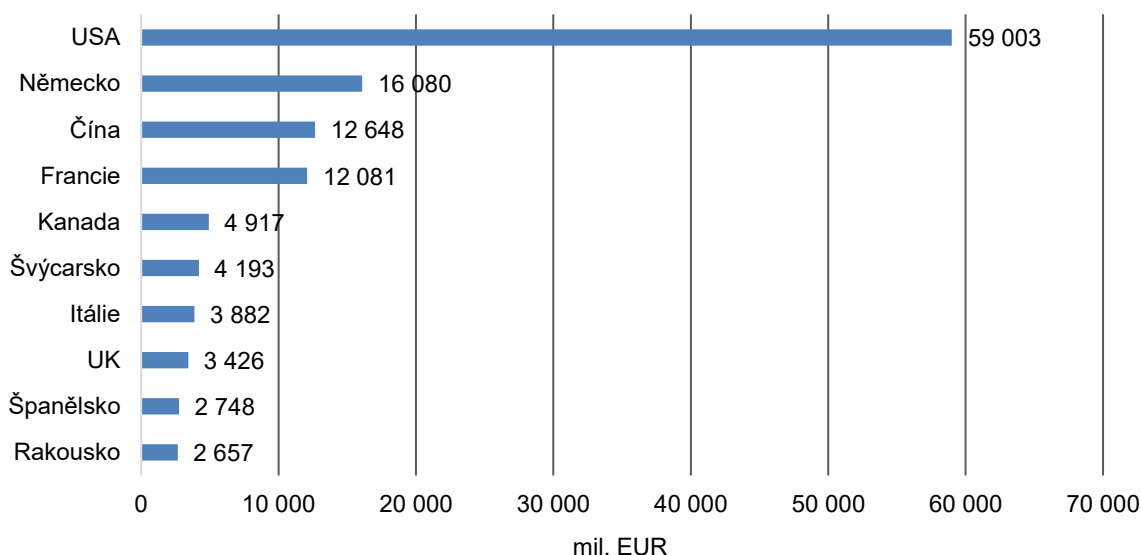

Obr. 3: Evropa a EU – Vývoj trhu biopotravin 2000–2023

Pozn.: Od roku 2020 jsou data za EU sledovaná bez UK (vystoupení UK z EU v lednu 2020).

Zdroj: FiBL-AMI surveys 2004-2025, a OrganicDatatnetwork Surveys 2013-2015

Země s největším trhem biopotravin představovaly Spojené státy americké (59,0 mld. EUR), následované Německem (16,1 mld. EUR), Čínou (12,6 mld. EUR) a Francií (12,1 mld. EUR), viz Obr. 4.

Obr. 4: Svět – 10 zemí s největším trhem biopotravin (mil. EUR), 2023

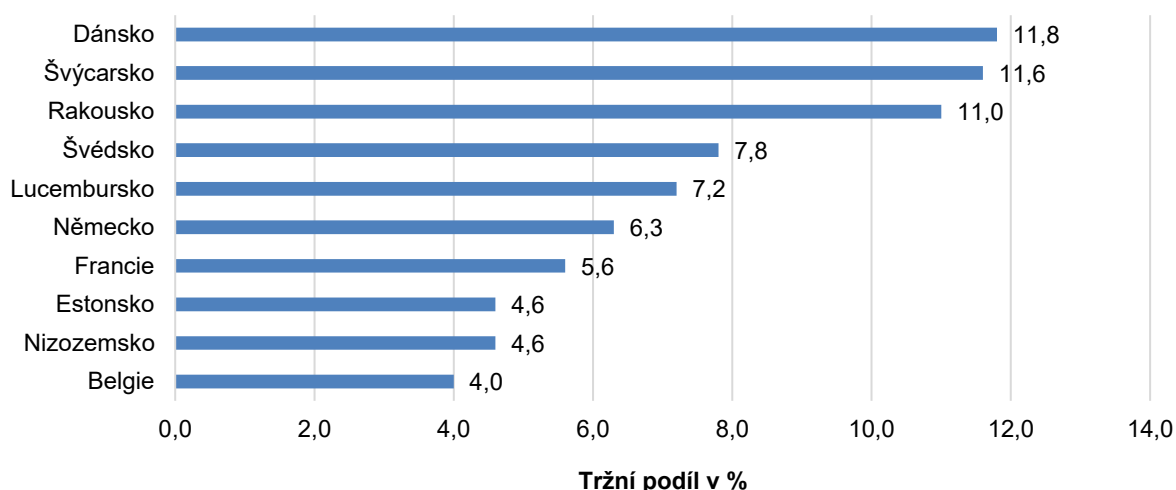
Zdroj: FiBL-AMI survey 2025

Stejně jako v minulých letech mělo nejvyšší podíl prodaných biopotravin na celkovém trhu s potravinami Dánsko (11,8 %). Jednalo se o nejvyšší podíl v rámci Evropy. Dále následovalo Švýcarsko (11,6 %) a Rakousko (11,0 %), viz Obr. 5. Podíly na trhu s ekologickými produkty se v mnoha

zemích v roce 2023 oproti roku 2022 snížily v důsledku vysoké míry inflace a prudkého nárůstu cen potravin na celém trhu s potravinami.

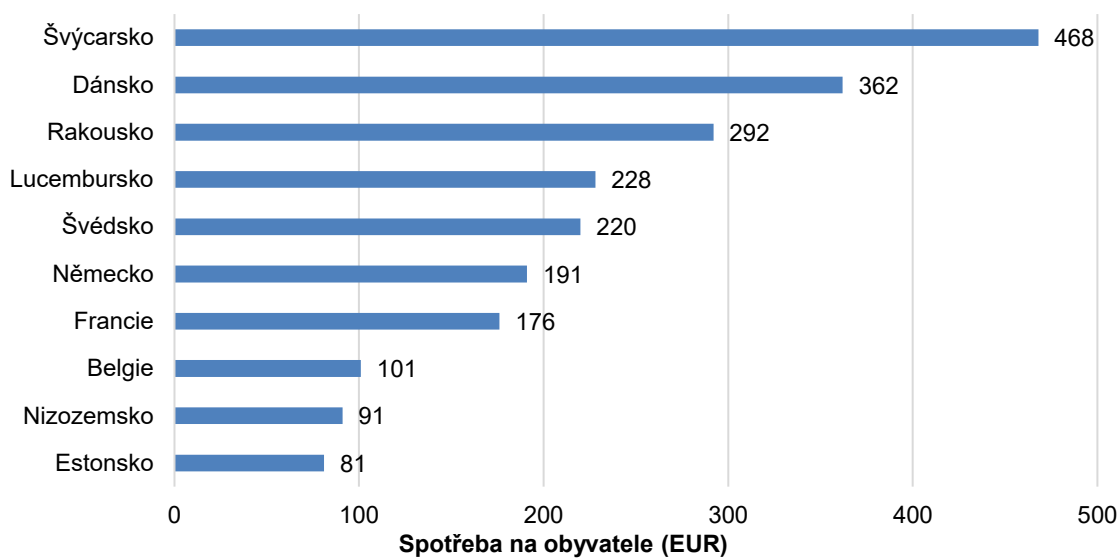
U řady kategorií potravin je zastoupení bioprodukce i vyšší, jedná se zejména o vejce, ovoce a zeleninu. V Dánsku a Švýcarsku dosahuje prodej bio vajec přibližně 30% podílu na jejich celkovém prodeji. Kategorie bio ovoce a zelenina má po vejcích nejvyšší podíly na trhu, což představuje 10 a více procent prodejní hodnoty veškeré prodávané zeleniny a ovoce.

Obr. 5: Evropa – 10 zemí s nejvyšším podílem biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů, 2023

Zdroj: FiBL-AMI survey 2025

Podobně jako v předchozích letech byla nejvyšší spotřeba biopotravin na obyvatele v roce 2023 ve Švýcarsku (468 EUR) a Dánsku (362 EUR). Švýcarsko zaujímá celosvětově nejvyšší pozici ve spotřebě biopotravin na obyvatele. Dále následovalo Rakousko (292 EUR) a Lucembursko (228 EUR). Celkem v osmi zemích překročila roční spotřeba biopotravin 100 EUR na obyvatele, viz Obr. 6. Neustálý růst spotřebitelského zájmu je patrný z vývoje spotřeby biopotravin na osobu, který i přes pokles v roce 2022, opět pokračoval i v roce 2023. V průměru utratili spotřebitelé v Evropě za biopotraviny 66 EUR ročně na jednoho obyvatele, v rámci států EU pak průměrná částka za biopotraviny činila 104 EUR na obyvatele.

Obr. 6: Evropa – 10 zemí s nejvyšší roční spotřebou biopotravin na obyvatele (EUR), 2023

Zdroj: FiBL-AMI survey 2025

4 Výroba biopotravin v ČR v roce 2023

Sortiment českých výrobců biopotravin je poměrně široký. Zahrnuje především mléko a mléčné výrobky, pečivo, koření, mouku, těstoviny, dětskou výživu, vejce, kuřecí, vepřové a hovězí maso, ovoce, zeleninu, sušené ovoce, víno atd. U některých komodit je ovšem nabídka nedostatečná a nepokrývá poptávku spotřebitelů (např. vejce, ovoce, zelenina, med).

4.1 Počet a struktura výrobců biopotravin

Jako výrobce biopotravin bylo ke konci roku 2023 registrováno 969 subjektů, což představovalo meziroční pokles o 2,1 %. Poprvé za sledované období tak došlo k meziročnímu úbytku výrobců biopotravin, viz. Tab. 4. V průběhu roku 2023 bylo nově registrováno 84 subjektů, naopak svoji činnost ukončilo 105 výrobců. Vývoj počtu registrovaných výrobců biopotravin v letech 2014–2023 uvádí Tab. 4.

Tab. 4: Vývoj počtu registrovaných výrobců biopotravin, 2014–2023

Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet výrobců	506	542	603 ¹⁾	672	748	826	865	944	990	969
Meziroční změna (%)	7,4	7,1	11,3	11,4	11,3	10,4	4,7	9,1	4,9	-2,1
Počet ukončených výrobců	37	40	37	41	45	44	60	51	40	105
Podíl ukončených výrobců (%)	7,9	7,9	6,8	6,8	6,7	5,9	7,3	5,9	4,2	10,6
Počet nových výrobců	72	76	98	110	121	122	99	130	86	84
Podíl nových výrobců (%)	14,2	14,0	16,3	16,4	16,2	14,8	11,4	13,8	8,7	8,7

¹⁾ Počet subjektů se liší od údajů uváděných ve zprávě *Statistická šetření ekologického zemědělství – Základní statistické údaje v roce 2017*. Důvodem je zpřesnění údajů v REP.

Zdroj: MZe, REP (údaj k 31. 12. daného roku); zpracoval ÚZEI

Z celkového počtu výrobců biopotravin v České republice bylo ke konci roku 2023 nejvíce registrováno v hlavním městě Praha, a to 167 výrobců. Druhé místo zaujal Jihomoravský kraj se 164 registrovanými výrobci biopotravin. Na třetím místě se umístil kraj Středočeský (105 výrobců). Naopak nejméně výrobců biopotravin bylo ke konci roku 2023 registrováno v Karlovarském kraji (viz Tab. 5).

Tab. 5: Vývoj počtu registrovaných výrobců biopotravin v krajích ČR, 2017–2023

Kraj	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Hl. město Praha	117	131	140	151	166	168	167
Středočeský kraj	64	75	89	98	104	104	105
Jihočeský kraj	34	45	48	47	55	61	60
Plzeňský kraj	30	30	36	42	55	58	61
Karlovarský kraj	21	22	23	22	22	23	24
Ústecký kraj	20	22	26	28	31	36	42
Liberecký kraj	30	34	35	42	44	50	45
Královéhradecký kraj	35	36	39	37	40	43	41
Pardubický kraj	27	28	29	30	34	34	28
Kraj Vysočina	37	39	48	52	55	58	54
Jihomoravský kraj	136	143	157	149	162	169	164
Olomoucký kraj	37	39	45	48	47	49	47
Zlínský kraj	44	54	59	64	64	67	62
Moravskoslezský kraj	40	50	52	55	65	70	69
Celkem	672	748	826	865	944	990	969

Zdroj: REP (údaj k 31. 12. daného roku); zpracoval ÚZEI

4.2 Výroba biopotravin

Kapitola shrnuje informace o počtech aktivních zpracovatelů (výrobců) biopotravin, celkové kapacitě výroby biopotravin v ČR (tzn. o celkovém obratu a obratu hlavních kategorií biopotravin) a o distribučních kanálech, které jsou výrobci využívány pro prodej biopotravin.

Z celkového počtu 969 subjektů registrovaných jako „výrobce biopotravin“ ke konci roku 2023, jich zhruba 23 %¹⁴ (tj. 226) svou činnost ve skutečnosti vůbec neprovozovalo, a to zejména z důvodu nezájmu spotřebitelů či obchodních partnerů o zamýšlené biopotraviny.

4.2.1 Rozsah výroby biopotravin

Celkový obrat výroby biopotravin v roce 2023, dle údajů poskytnutých výrobci¹⁵, činil 5 797 mil. Kč, což představuje nárůst o 5,7 % proti obratu 5 483 mil. Kč v roce 2022 (Tab. 6). V tomto údaji jsou zahrnuty také obraty společností, které pouze nakoupené bioprodukty přebalují do spotřebitelského balení, jelikož i tato činnost je považována za výrobu biopotravin.¹⁶ Do celkového obratu je zahrnut také obrat za bioprodukty uvedené na certifikátu výrobce biopotravin, a to v objemu

¹⁴ V roce 2022 byl zaznamenán podíl 28 %.

¹⁵ Jedná se o obrat 589 výrobců biopotravin.

¹⁶ Tj. včetně dovozu ovoce a zeleniny a jejího balení, dovozu zahraničního zboží a značení českým logem aj.

74 mil. Kč¹⁷. Dále je také zahrnut celkový obrat „mix“ subjektů realizujících, jak vlastní výrobu biopotravin, tak současně distribuci výrobků jiných dodavatelů. Vzhledem k tomu, že byl doplněn v dotazníku dotaz na rozsah prodeje vlastních a cizích výrobků u těchto dodavatelů, lze konstatovat, že prodej výrobků jiných dodavatelů představoval 59 % jejich celkového obratu (tj. 873 mil. Kč). Jinými slovy, obrat prodeje vlastních výrobků vyrobených v ČR registrovanými výrobci činil 4,9 mld. Kč.

Nejpočetnější kategorií výrobců dle velikosti obratu za biopotraviny zůstala, stejně jako v letech 2011–2022, kategorie 100 tis. až 500 tis. Kč. Následovaly kategorie 500 tis. až 1 mil. Kč, do 100 tis. Kč a 1-2 mil. Kč.

Více než dvě třetiny výrobců (68,8 %) uvedly, že v roce 2023 za biopotraviny utržily méně než 2 mil. Kč a jejich podíl na celkovém obratu dosáhl pouhých 3,6 %. Naopak 42 firem s největším obratem za biopotraviny (nad 20 mil. Kč) realizovalo více než tři čtvrtiny celkové výroby biopotravin (79 %). Obdobná situace platila i pro předchozí roky 2011–2022. Srovnatelný zůstává také podíl firem s největším obratem, kdy čtrnáct největších firem s obratem nad 100 mil. Kč (RACIO, s. r. o., E D & F Man Ingredients s. r. o., Sonnentor s. r. o., PRO-BIO, obchodní společnost s r. o., Country Life s. r. o., INUTEC s.r.o., Polabské mlékárny a.s., MASO UZENINY POLIČKA, a.s., ÚSOVSKO FOOD a.s., ČEROZFRUCHT s. r. o., OLMA, a.s., Amylon, a.s., Lifefood Czech Republic s. r. o., Deva Nutrition a.s.) realizovalo 59,4 % celkového obratu. V roce 2022 činil podíl 12 největších výrobců („mix subjektů“) 54,4 %.

Přehled patnácti největších výrobců v roce 2023 dle velikosti obratu realizovaného pouze na českém trhu (bez exportu) se podobá seznamu z předchozích let (Tab. 7). Je třeba zdůraznit, že v tabulce jsou zahrnuty i „mix subjekty“, jejichž obrat zahrnuje i prodej biopotravin jiných výrobců (tj. obrat i za jejich distributorskou činnost). Důvodem je, že nelze s jistotou určit podíl cizích výrobků uplatněných na českém trhu.

¹⁷ V roce 2022 činil tento obrat 92 mil. Kč.

Tab. 6: Struktura výrobců dle velikosti obrátu za biopotraviny v roce 2023 a porovnání s rokem 2022

Kategorie dle obrátu za biopotraviny	Výrobci biopotravin			Obrát za prodej biopotravin		
	2022 (počet)	2023		2022 (tis. Kč)	2023	
		(počet)	(%)		(tis. Kč)	(%)
do 100 tis. Kč	64	71	12,1	2 851	3 260	0,1
<100 tis. až 500 tis. Kč	175	176	29,9	47 371	46 225	0,8
<500 tis. až 1 mil. Kč	84	90	15,3	57 099	64 606	1,1
<1 mil. až 2 mil. Kč	68	68	11,5	92 551	95 125	1,6
<2 mil. až 5 mil. Kč	63	59	10,0	203 638	191 772	3,3
<5 mil. až 10 mil. Kč	47	49	8,3	320 861	338 115	5,8
<10 mil. až 20 mil. Kč	32	34	5,8	465 229	473 841	8,2
<20 mil. až 50 mil. Kč	21	23	3,9	664 303	799 779	13,8
<50 mil. až 75 mil. Kč	5	3	0,5	328 271	177 965	3,1
<75 mil. až 100 mil. Kč	4	2	0,3	319 757	161 534	2,8
nad 100 mil. Kč	12	14	2,4	2 981 566	3 444 495	59,4
Celkem¹⁾	575	589	100,0	5 483 497	5 796 717	100,0

¹⁾ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie.

Zdroj: Šetření ÚZEI 2023 a 2024

Tab. 7: Přehled 15 největších výrobců biopotravin dle obrátu na českém trhu, 2023

Název společnosti	Hlavní obor výroby
Amylon, a.s.	Škrobářenské výrobky, cukr
Biopark s.r.o.	Maso a masné výrobky
COUNTRY LIFE s.r.o.	Ostatní zpracované biopotraviny, pekařské výrobky, nápoje, mléčné výrobky, mlýnské výrobky, ovoce a zelenina, oleje a tuky
Čerozfrucht s.r.o.	Ovoce a zelenina
E D & F Man Ingredients s.r.o.	Cukr
HOLLANDIA Karlovy Vary, s.r.o.	Mléko a mléčné výrobky
MASO UZENINY POLIČKA, a.s.	Maso
Mlýn Perner Svijany, spol. s r.o.	Mlýnské výrobky
OLMA, a.s.	Mléko a mléčné výrobky
POLABSKÉ MLÉKÁRNY a.s.	Mléko a mléčné výrobky
Portz Insel s.r.o.	Nápoje
PRO-BIO, obchodní společnost s.r.o.	Mlýnské výrobky, ostatní zpracované biopotraviny, ovoce a zelenina, pekařské výrobky, oleje a tuky
Schubert partner a.s.	Vejce
Sonnentor s.r.o.	Káva a čaje, koření
WOLFBERRY s.r.o.	Ovoce a zelenina, ostatní zpracované biopotraviny, oleje a tuky

Pozn: Subjekty jsou uvedeny v abecedním pořadí.

Zdroj: Šetření ÚZEI 2024

Největší počet výrobců (136; což odpovídá 23 %) a (135, což odpovídá 23 %) byl zařazen v kategorii podniků, u kterých prodej biopotravin představoval 1 až 10 % a 99 až 100 % (kategorie tvořena převážně faremními zpracovateli) jejich celkového obratu, viz Tab. 8. Tyto dvě kategorie představovaly 46 % výrobců biopotravin, přičemž jejich podíl na celkovém obratu výroby v ČR tvořil více než 37 %. V roce 2022 tyto kategorie zahrnovaly 44 % výrobců a 36% podíl na celkovém obratu.

Největšího podílu na celkovém obratu výrobců (33 %) dosahovaly firmy z kategorie podniků 50 až 75 %, následně pak podniky v kategorii 1 až 10 % (22 %) a 99 až 100 % (16 %).

Tab. 8: Struktura výrobců dle podílu obratu za biopotraviny na jejich celkovém obratu, 2023

Podíl biopotravin na celkovém obratu	Výrobci biopotravin			Obrat za prodej biopotravin		
	2022 (počet)	2023		2022 (tis. Kč)	2023	
		(počet)	(%)		(tis. Kč)	(%)
do 1 %	67	62	10,5	103 574	71 555	1,2
< 1 až 10 %	119	136	23,1	1 037 941	1 245 754	21,5
< 10 až 30 %	87	82	13,9	909 111	893 869	15,4
< 30 až 50 %	44	43	7,3	165 717	222 425	3,8
< 50 až 75 %	52	60	10,2	1 582 947	1 887 600	32,6
< 75 až 99 %	74	71	12,1	743 707	569 485	9,8
< 99 až 100 %	132	135	22,9	940 499	906 029	15,6
Celkem¹⁾	575	589	100,0	5 483 497	5 796 717	100,0

¹⁾ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie.

Zdroj: Šetření ÚZEI 2023 a 2024

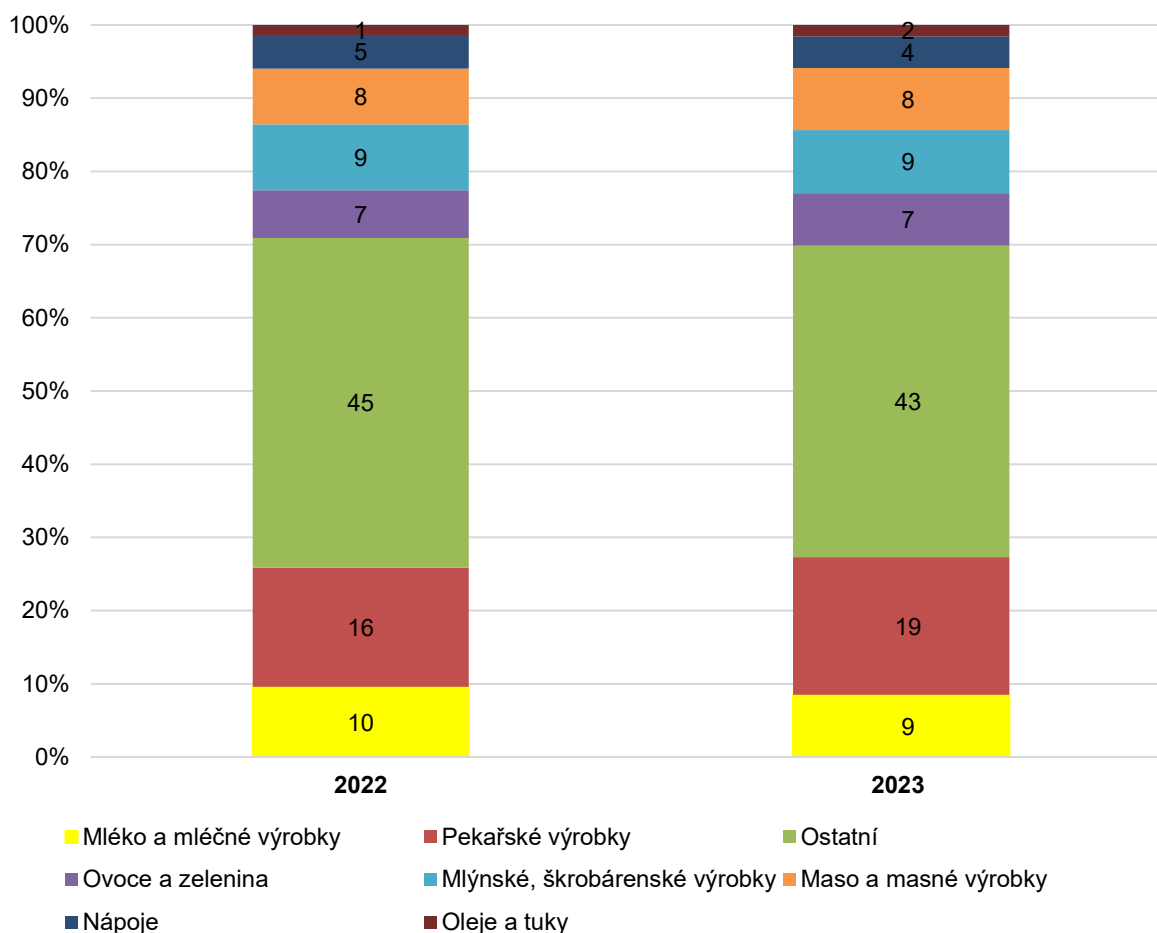
4.2.2 Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu výroby

Kromě informace o celkovém obratu za biopotraviny byl u respondentů zjišťován také podíl hlavních kategorií potravin na tomto objemu výroby. Použito bylo zjednodušené třídění vycházející z mezinárodní klasifikace výrobků CPA, viz příloha č.1.

Dle zjištěných údajů největší podíl z celkového obratu¹⁸, kterého dosáhli výrobci v roce 2023, zaujímala opět kategorie „Ostatní zpracované potraviny“¹⁹ (43 %, a to zejména podkategorie „Cukr“). Následovaly kategorie „Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky“ (19 %), „Mlýnské, škrobářenské výrobky“ (9 %) a „Mléko a mléčné výrobky“ (9 %). Vyjádřeno v nominální hodnotě, největší objem výroby dosáhly „Ostatní zpracované potraviny“ (cca 2 437 mil. Kč, 2 428 mil. Kč v roce 2022), následované kategorií „Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky“ (cca 1 074 mil. Kč, 877 mil. Kč v roce 2022), „Mlýnské, škrobářenské výrobky“ (cca 494 mil. Kč, 486 mil. Kč v roce 2022) a „Mléko a mléčné výrobky“ (cca 488 mil. Kč, 518 mil. Kč v roce 2022). Podobné kategorie dominovaly také v předchozích letech (viz Obr. 7).

¹⁸ Do celkového obratu není započítán obrat za výrobu bioproduktů a biokomodit.

¹⁹ Kategorie „Ostatní zpracované potraviny“ zahrnuje podkategorie: Cukr; Kakao, čokoláda a cukroviny; Káva a čaj; Koření a aromatické výtažky; Hotové pokrmy; Homogenizované potravinářské přípravky a dietní potraviny; Ostatní jinde neuvedené potravinářské výrobky (viz příloha zprávy).

Obr. 7: Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu výroby (%), 2022 a 2023

Pozn.: Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie.

Zdroj: Šetření ÚZEI 2023 a 2024

4.2.3 Uplatnění vyrobených biopotravin na trhu

Většina výrobců uplatňuje alespoň část svého sortimentu na českém trhu, tj. 567 z celkového počtu 589 výrobců, 22 zbývajících prodává biopotraviny výhradně mimo ČR. Minimálně 75 % sortimentu prodalo na českém trhu 87 % výrobců (tj. 514 z 589), (viz Tab. 9). V roce 2023 se nejčastěji vyváželo na Slovensko (celkem 87 výrobců – téměř každý sedmý aktivní výrobce, z toho 52 výrobců do 10 % svého obratu, 29 výrobců v rozmezí 10–30 % obratu, 5 výrobců v rozmezí 30–50 % a 1 výrobce celých 100 % svého obratu). Avšak největší objem vyrobených biopotravin směřoval do ostatních zemí EU²⁰ (téměř 22 %), Německa (17 %), Rakouska (5 %) a Slovenska (4 %). Naopak nejmenší objem se exportoval do zemí mimo EU a Polska.

Z celkového obratu výroby biopotravin v roce 2023 ve výši cca 5 797 mil. Kč se uplatnilo na českém trhu 2 872 mil. Kč, tj. 49,5 %. V roce 2022 se na českém trhu uplatnilo 2 616 mil. Kč (tj. 47,7 %). Do zahraničí tedy čeští výrobci vyvezli biopotraviny v hodnotě 2 925 mil. Kč, což představuje zbývajících 50,5 % celkového obratu výroby (v roce 2022 činil export 2 867 mil. Kč).

²⁰ Do kategorie Ostatní země EU zařazeny země EU nesousedící s ČR (tj. bez SK, DE, AT a PL).

Hodnota vývozu se oproti roku 2022 zvýšila o 58 mil. Kč, čímž poprvé přesáhla hranici 2,9 mld. Kč, přičemž největší objem biopotravin (1 244 mil. Kč) byl vyvezen do ostatních zemí EU nesousedících s ČR, Německa (994 mil. Kč) a Rakouska (290 mil. Kč).

Z výrobců vyvážejí do zahraničí zejména společnosti RACIO, s. r. o. (Německo, ostatní země EU, země mimo EU a Slovensko), E D & F Man Ingredients s. r. o. (ostatní země EU, Německo, Rakousko, země mimo EU a Polsko), INUTEC s. r. o. (Německo), Sonnentor s. r. o. (Rakousko, Německo, Slovensko a Polsko), ÚSOVSKO FOOD a. s. (ostatní země EU, Německo a Polsko), Deva Nutrition a. s. (ostatní země EU, země mimo EU a Polsko), Lifefood Czech Republic s. r. o. (ostatní země EU, Německo, země mimo EU a Slovensko) a MASO UZENINY POLIČKA, a. s., (Rakousko, ostatní země EU a Polsko).

Tab. 9: Uplatnění vyrobených biopotravin v ČR a struktura vývozu výrobců biopotravin (počet a obrát), 2023

Země	do 10 %	<10–30 %	<30–50 %	<50–75 %	<75–99 %	100 %	Celkem	Obrát	Podíl (%)	
								(tis. Kč)	2023	2022
ČR	8	11	9	25	76	438	567	2 871 611	49,5	47,7
Slovensko	52	29	5	0	0	1	87	207 022	3,6	4,3
Německo	17	19	8	10	0	7	61	993 732	17,1	18,2
Rakousko	14	8	2	0	2	2	28	290 404	5,0	4,5
Polsko	25	7	1	0	0	0	33	73 871	1,3	1,6
Ostatní EU	17	19	10	11	3	5	65	1 244 310	21,5	20,6
Mimo EU	17	4	3	0	0	2	26	115 767	2,0	3,0
Celkem¹⁾								5 796 717	100,0	100,0

¹⁾ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie.

Pozn.: Ostatní EU (země EU mimo CZ, SK, DE, AT a PL); Mimo EU (země nacházející se mimo EU).

Zdroj: Šetření ÚZEI 2023 a 2024

4.2.4 Způsob distribuce biopotravin uplatněný výrobci

K určení hlavních distribučních cest prodeje biopotravin a následnému stanovení celkové velikosti trhu (tj. objemu biopotravin nakoupeného konečnými spotřebiteli) bylo zjišťováno, prostřednictvím kterých odbytových cest realizovali prodej biopotravin na českém trhu v roce 2023 samotní výrobci, a to v členění dle jednotlivých kategorií potravin.

Na českém trhu využívali výrobci k prodeji biopotravin nejčastěji maloobchodní řetězce (29 %), e-shopy (15 %), velkoobchody (14 %) a specializované prodejny²¹ (11 %). K dalšímu výrobců biopotravin (např. vyrobené mouky/směsi, med, koření/bylinky, oleje, cukr) směřovalo 12 %²² biopotravin, viz Tab. 10. Prostřednictvím přímého prodeje bylo distribuováno 7 % biopotravin.

²¹ Tj. prodejny zdravé výživy a biopotravin.

²² Do podílu je zahrnuto také zpracování ve službě, které činilo 0,5 %. Do podílu není zahrnut obrát za prodej základních komodit.

Tab. 10: Hlavní distribuční kanály uplatněné výrobci biopotravin, 2022 a 2023

Odbytová místa	Obrat za prodej biopotravin		
	2022 (tis. Kč)	2023	
		(tis. Kč)	(%)
Další výrobce biopotravin	198 435	328 622	11,7
Zpracování ve službě	10 521	14 991	0,5
Velkoobchod s bio/potravinami	421 516	402 170	14,3
Překupník	45 142	47 721	1,7
Specializované prodejny	308 189	315 409	11,2
Maloobchod	763 960	808 943	28,7
Nezávislé prodejny potravin	86 463	82 216	2,9
Drogerie	23 627	32 483	1,2
Lékárny	30 052	39 221	1,4
Gastronomie	78 591	104 951	3,7
Přímý prodej	207 806	208 877	7,4
E-shop	390 605	432 559	15,3
Jiné	5 551	2 104	0,1
Celkem	2 570 458	2 820 265	100,0

¹⁾ V tabulce není zohledněn obrat za nezpracované bioprodukty.

Zdroj: Šetření ÚZEI 2023 a 2024

Z celkového obratu za prodej vyrobených biopotravin realizovaný v ČR mířilo cca 72 % přímo ke konečným spotřebitelům²³ (tj. odhadem okolo 2 442 mil. Kč při uvažované 30% obchodní marži²⁴, nárůst o 159 mil. Kč proti roku 2022). Z tohoto objemu biopotraviny míří ke konečnému spotřebiteli nejčastěji prostřednictvím maloobchodu (43 %) a e-shopů (18 %). Prodej prostřednictvím prodejen zdravé výživy činil 17 %. Následoval prodej prostřednictvím přímého prodeje (9 %), gastronomie (6 %) a nezávislých prodejen (4 %). Ostatní cesty nebyly tak významné a celkem tvořily cca 4 %.

Z detailní analýzy distribučních cest dále vyplývá, že maso a masné výrobky byly nejčastěji nabízeny k prodeji prostřednictvím přímého prodeje (28 %; 23 %) a maloobchodu (21 %; 40 %). Ovoce a zelenina byly kromě řetězců (49 %) uplatňovány přes e-shopy (13 %), specializované prodejny (12 %) a další výrobce potravin (9 %). Mléčné výrobky byly dodávány převážně do maloobchodních řetězců (60 %), 9 % bylo z důvodu zastoupení faremních zpracovatelů uváděno do prodeje prostřednictvím přímého prodeje, 8 % bylo distribučně řešeno prostřednictvím velkoobchodu, a 5 % pak přes specializované prodejny. Nápoje byly prodávány zejména prostřednictvím velkoobchodu (29 %), přímého prodeje (18 %), e-shopu (15 %) a specializovaných prodejen (13 %). Jedná se zejména o prodej vína. Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky byly uváděny do prodeje zejména prostřednictvím maloobchodu (54 %), velkoobchodu (10 %) a specializovaných prodejen (7 %). Mlýnské a škrobářenské výrobky byly kromě velkoobchodů (31 %) uplatňovány i přes další výrobce potravin (24 %) a maloobchody (20 %). U olejů dominoval prodej prostřednictvím maloobchodu (30 %),

²³ Tj. po vyloučení obratu prodeje směřujícího k dalšímu výrobci biopotravin (včetně zpracování ve službě, překupníkovi, či do velkoobchodu).

²⁴ Marže nebyla uvažována u přímého prodeje a prodeje prostřednictvím e-shopů.

20 % byly zastoupeny specializované prodejny a e-shopy. E-shop hrál významnou roli také při prodeji ostatních zpracovaných potravin (29 %), přičemž se dále jednalo o prodej prostřednictvím velkoobchodu (15 %).

5 Distribuce biopotravin v ČR v roce 2023

Druhou významnou skupinou působící na trhu s biopotravinami jsou distributoři neboli subjekty uvádějící biopotraviny nebo bioprodukty do oběhu včetně vývozu a dovozu bez jakéhokoli dalšího zpracování²⁵. Jedná se zejména o dovozce ze třetích zemí, regionální i celostátní distributory a velkoobchodníky.

5.1 Počet a struktura distributorů biopotravin

Počet všech registrovaných distributorů k 31. 12. 2023 poklesl na 1 145 subjektů, což představuje meziroční snížení o 1,3 %. Jedná se tak poprvé za zkoumané období o meziroční pokles počtu distributorů biopotravin. V průběhu roku 2023 bylo nově registrováno 115 subjektů, naopak svoji činnost ukončilo 130 distributorů. Nárůst distributorů v letech 2017 a 2018 zapříčinila povinná registrace internetových prodejen nabízejících biopotraviny do systému ekologického zemědělství. Vývoj počtu registrovaných distributorů v letech 2014–2023 shrnuje Tab. 11.

Tab. 11: Vývoj počtu registrovaných distributorů biopotravin, 2014–2023

Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet distributorů	351	409	501	730	938	1 003	1 031	1 131	1 160	1 145
Meziroční změna (%)	15,1	16,5	22,5	45,7	28,5	6,9	2,8	9,7	2,6	-1,3
Počet ukončených distributorů	40	24	33	36	65	79	103	70	78	130
Podíl skončených distributorů (%)	13,1	6,8	8,1	7,2	8,9	8,4	10,3	6,8	6,9	11,2
Počet nových distributorů	86	82	125	265	273	144	131	170	107	115
Podíl nových distributorů (%)	24,5	20,0	25,0	36,3	29,1	14,4	12,7	15,0	9,2	10,0

Zdroj: MZe (údaj k 31. 12. daného roku); zpracoval: ÚZEI

Na trhu s biopotravinami působí také velký počet subjektů zabývajících se maloobchodním prodejem (tj. maloobchodní řetězce, obchody zdravé výživy aj.), které se však dle zákona o EZ od roku 2006 nemusí registrovat. V současné době jsou biopotraviny nabízeny všemi nadnárodními maloobchodními řetězci, z nichž některé mají vlastní značku biopotravin (Albert: Nature's promise BIO, Billa: BILLA Bio, Globus: Globus BIO, Kaufland: K-BIO, Lidl: Bio organic, Tesco: Tesco Organic, Penny Market: My Bio). Biopotraviny lze zakoupit i v některých českých družstevních prodejnách působících pod značkou COOP, v nezávislých prodejních sítích (např. Brněnce) a v prodejnách zdravé výživy a biopotravin. Rozmáhají se farmářské obchody, které nabízejí regionální produkty včetně biopotravin, jako např. Náš grunt, Sklizeno, Dobřej špajz, Česká stodola. Dalším významným místem prodeje biopotravin se staly prodejny drogistického zboží, zvláště pak drogistický řetězec DM drogerie s privátními značkami dm Bio a babylove a Rossmann s privátními značkami BabyDream a EnerBio. Rostoucí oblibě se také těší nákup prostřednictvím e-shopů, které mají ve svém sortimentu i biopotraviny (např. Košík, Rohlík, SCUK, Svět bedýnek, Farmbox).

²⁵ Za zpracování je považováno i pouhé zabalení nebo označování biopotravin.

5.2 Distribuce biopotravin

Kapitola týkající se distribuce biopotravin přináší informace zejména o počtu aktivních distributorů biopotravin, podílu bioproduktů (biopotravin) z dovozu, celkovém rozsahu distribuce biopotravin v ČR (celkového obratu a obratu hlavních kategorií biopotravin) a o typech distribučních kanálů využívaných distributory v ČR pro prodej biopotravin.

5.2.1 Podíl distribuovaných bioproduktů a biopotravin z dovozu

Distributoři dovezli v roce 2023 biopotraviny za zhruba 2 915 mil. Kč, což činilo 55 % jejich celkového obratu prodeje (v r. 2022 za 2 736 mil. Kč a 53 %, v r. 2021 za 2 429 mil. Kč a 54 %). Z tohoto dovezeného objemu bylo 27 % v hodnotě 798 mil. Kč dále reexportováno. V tomto objemu však není zahrnut dovoz biopotravin samotnými maloobchodními řetězci, kdy objem jejich dovozu činil dalších zhruba 1 779 mil. Kč (nárůst oproti 1 559 mil. Kč v roce 2022 a 1 343 mil. Kč v roce 2021)

Opět byl sledován údaj o objemu dovozu také u subjektů registrovaných jako výrobce a současně distributor. Tito tzv. „mix“ distributoři dovezli v roce 2023 biopotraviny za 1 122 mil. Kč (tj. 76 % jejich celkového obratu), přičemž 42 % zboží zůstalo na českém trhu.

Do ČR se dovážely biopotraviny běžné denní spotřeby, zejména ostatní zpracované biopotraviny, které tvořily 52 % celkové hodnoty dovozu. Jednalo se především o cukr, hotové pokrmy (včetně dětských výživ), potravinové doplňky a kávu a čaj. Dále pak ovoce a zeleninu (28 % celkové hodnoty dovozu) a bioprodukty (7 %).

Mezi největší importéry²⁶ patřily v roce 2023 E D & F Man Ingredienci s.r.o., SOLEX AGRO, s. r. o., HIPPO Czech s. r. o., Green Ways s.r.o., BAKKER s.r.o, Velká Pecka s.r.o., freedom agri s.r.o. a bio nebio s.r.o.

5.2.2 Rozsah distribuce biopotravin

Celkový obrat registrovaných distributorů dosáhl v roce 2023 ve velkoobchodních cenách 5 297 mil. Kč (cca 5 210 mil. Kč v roce 2022). V tomto obratu však není zahrnut objem distribuce tzv. „mix“ subjektů²⁷ (cca 873 mil. Kč), avšak do obratu jsou zahrnuty také obraty odbytových družstev a také obchodníků se základními komoditami, jako jsou zvířata a plodiny (cca 959 mil. Kč).

Z pohledu rozsahu distribuce (tj. obratu za biopotraviny) zůstala, stejně jako v minulých letech, nejrozšířenější kategorie podniků od 100 tis. do 500 tis. Kč. Na druhém místě byla kategorie od 500 tis. do 1 mil. Kč a společně zahrnovaly téměř 38 % všech distributorů. Následovala kategorie od 2 mil. do 5 mil. Kč. Kategorie do 100 tis. Kč a kategorie 1 až 2 mil. Kč. se pak společně umístily na čtvrtém místě. Z údajů vyplývá, že u 75 % distributorů obrat za biopotraviny nepřekročil hranici 5 mil. Kč.

Při srovnání výše obratu dominovala jednoznačně kategorie podniků s obratem nad 100 mil. Kč, kdy pouhých 9 firem realizovalo 48 % z celkového finančního objemu distribuce biopotravin v ČR (v roce 2022 to bylo 10 firem v této kategorii s 50% podílem), viz Tab. 12.

²⁶ Mezi importéry jsou zařazeny i společnosti, které realizují souběžně výrobu i distribuci biopotravin a jejichž obraty jsou zahrnuty již v rámci výrobců biopotravin.

²⁷ Viz pozn. p. č. 6, str. 13.

Tab. 12: Struktura distributorů dle velikosti obrátu za biopotravinu, 2022 a 2023

Kategorie dle obrátu za biopotravinu	Distributoři biopotravin			Obrát za prodej biopotravin		
	2022 (počet)	2023		2022 (tis. Kč)	2023	
		(počet)	(%)		(tis. Kč)	(%)
do 100 tis. Kč	71	65	12,0	3 064	2 991	0,1
< 100 tis. až 500 tis. Kč	135	127	23,4	38 151	34 803	0,7
< 500 tis. až 1 mil. Kč	80	77	14,2	54 220	54 477	1,0
< 1 mil. až 2 mil. Kč	59	65	12,0	88 265	92 023	1,7
< 2 mil. až 5 mil. Kč	72	74	13,7	226 585	239 123	4,5
< 5 mil. až 10 mil. Kč	52	57	10,5	366 721	407 520	7,7
< 10 mil. až 20 mil. Kč	44	35	6,5	594 364	465 796	8,8
< 20 mil. až 50 mil. Kč	24	23	4,2	719 179	738 814	13,9
< 50 mil. až 75 mil. Kč	5	6	1,1	258 378	345 064	6,5
< 75 mil. až 100 mil. Kč	3	4	0,7	258 949	361 101	6,8
nad 100 mil. Kč	10	9	1,7	2 601 893	2 555 225	48,2
Celkem¹⁾	555	542	100,0	5 209 768	5 296 936	100,0

¹⁾ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie.

Zdroj: Šetření ÚZEI 2023 a 2024

Z pohledu významu obchodování s biopotravinami je z údajů patrné, že se distribucí zabývají jak specialisté, tj. obchodníci s více jak 75% podílem biopotravin na jejich obrátu (11 % subjektů), tak obchodníci, kteří mají biopotravinu pouze jako doplňkové zboží ve své nabídce. Dále 63 % subjektů uvedlo, že prodej biopotravin u nich tvoří méně než 10 % jejich celkového obrátu. Subjekty, které nabízejí biopotravinu jen jako doplňkový sortiment zahrnující pouze několik vybraných bio položek, uvedly v roce 2023 na trh necelých 45 % distribuovaných biopotravin, viz Tab. 13.

Tab. 13: Struktura distributorů dle podílu obrátu za biopotravinu na celkovém obrátu, 2023

Kategorie dle podílu biopotravin na celkovém obrátu	Distributoři biopotravin			Obrát za prodej biopotravin		
	2022 (počet)	2023		2022 (tis. Kč)	2023	
		(počet)	(%)		(tis. Kč)	(%)
do 1 %	101	117	21,6	343 668	386 640	7,3
< 1 až 10 %	232	226	41,7	1 879 473	1 987 019	37,5
< 10 až 30 %	93	79	14,6	709 749	575 340	10,9
< 30 až 50 %	28	37	6,8	246 742	706 053	13,3
< 50 až 75 %	30	22	4,1	732 588	434 636	8,2
< 75 až 99 %	23	19	3,5	351 666	288 072	5,4
< 99 až 100 %	48	42	7,7	945 882	919 175	17,4
Celkem¹⁾	555	542	100,0	5 209 768	5 296 936	100,0

¹⁾ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie

Zdroj: Šetření ÚZEI 2023 a 2024

K největším distributorům z pohledu obrátu za prodej biopotravin patřila v roce 2023 společnost VELKÁ PECKA s. r. o., následovaná společnostmi SOLEX AGRO, s.r.o., Hipp Czech s. r. o.,

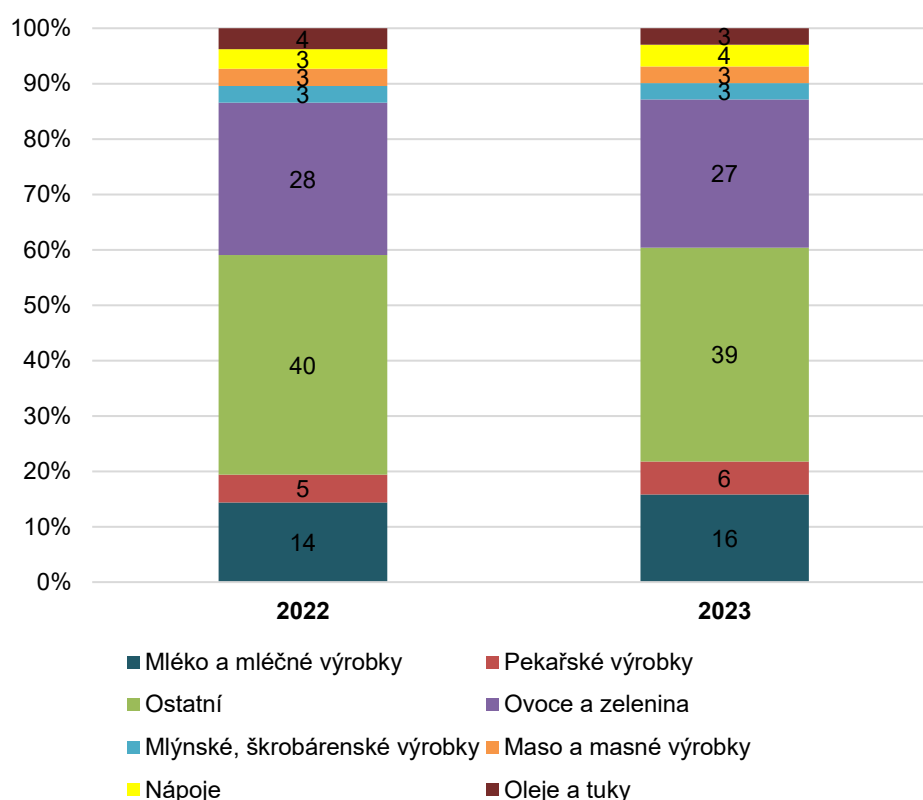

Green Ways s. r. o, Družstvo České Biomléko, BAKKER, s.r.o. a Kovář distribuce s.r.o. Pokud je uvažován prodej pouze na českém trhu (bez obratu exportovaného zboží), pak mezi největší distributory v roce 2023 patřily všechny výše uvedené společnosti s výjimkou společností Kovář distribuce s.r.o., která se specializuje převážně na zahraniční trhy.

Do kategorie významných distributorů patří samozřejmě také společnost Country Life s. r. o., PRO-BIO, obchodní společnost s r. o. a E D & F Man Ingredients s.r.o., jejichž obrat je však již zahrnut v obratu výrobců biopotravin. Podobně by sem patřily i centrály maloobchodních řetězců a drogistické řetězce, které zásobují své prodejny. Obrat těchto společností je již zahrnut v obratu jejich dodavatelů (tj. výrobců a distributorů).

5.2.3 Podíl hlavních kategorií biopotravin na celkovém obratu distribuce

Kromě informace o celkovém obratu za biopotraviny byl u respondentů zjišťován také podíl hlavních kategorií na zobchodovaném obratu.²⁸ Dle zjištěných údajů největší podíl z celkového obratu, kterého dosáhli distributoři v roce 2023, zaujímala opět kategorie „Ostatní zpracované potraviny“ (39 %, a to zejména podkategorie hotové pokrmy (včetně dětských výživ), která tvořila 33% podíl). Následovaly kategorie „Ovoce a zelenina“ (27 %) a „Mléko a mléčné výrobky“ (16 %). Stejně kategorie dominovaly také v roce 2022, viz Obr. 8.

Obr. 8: Podíl hlavních kategorií biopotravin na celkovém obratu distribuce (%), 2022 a 2023

Pozn.: Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie.

Zdroj: Šetření ÚZEI 2023 a 2024

²⁸ Struktura hlavních kategorií biopotravin vychází z mezinárodní klasifikace výrobků CPA, viz příloha č. 1. Do celkového obratu tak není v tomto případě započítán obrat distribuci bioproduktů a biokomodit.

Vyjádřeno v nominální hodnotě, největší objem distribuce dosáhly „Ostatní zpracované potraviny“ (cca 1 711 mil. Kč, 1 750 mil. Kč v roce 2022), „Ovoce a zelenina“ (cca 1 158 mil. Kč, 1 215 mil. Kč v roce 2022), „Mléko a mléčné výrobky“ (cca 687 mil. Kč, 634 mil. Kč v roce 2022).

5.2.4 Uplatnění distribuovaných biopotravin na trhu

Většina distributorů uplatňovala alespoň část svého sortimentu na českém trhu tj. 504 z celkových 542 distributorů, 38 zbývajících prodávalo biopotraviny výhradně mimo ČR. Minimálně 75 % sortimentu prodalo na českém trhu 83 % distributorů (tj. 449 z 542). Na českém trhu skončilo 73,3 % objemu distribuovaných biopotravin v celkové hodnotě 3 881 mil. Kč (v roce 2022 šlo o hodnotu 3 722 mil. Kč a 71,4 %), viz Tab. 14.

Ze zjištěných údajů vyplývá, že došlo ke snížení objemu exportu také v absolutním vyjádření. Zatímco v roce 2022 bylo distributory exportováno zboží za cca 1 488 mil. Kč, v roce 2023 činila hodnota exportu cca 1 416 mil. Kč. Největší objem biopotravin byl v roce 2023 exportován, stejně jako v roce 2022, do Německa, kam mířilo 39 % obratu exportu představující cca 548 mil. Kč, s 18 % následovalo Rakousko (257 mil. Kč) a Slovensko (255 mil. Kč) a dále ostatní země EU (14 % a 204 mil. Kč).

Tab. 14: Uplatnění distribuovaných biopotravin v ČR a struktura vývozu distributorů biopotravin (počet a obrat), 2023

Země	do 10 %	<10–30 %	<30–50 %	<50–75 %	<75–99 %	100 %	Celkem	Obrat (tis. Kč)	Podíl (%)	
									2023	2022
ČR	5	16	10	24	78	371	504	3 880 891	73,3	71,4
Slovensko	36	41	3	4	6	0	90	254 980	4,8	4,8
Německo	5	8	7	9	10	12	51	548 390	10,4	13,5
Rakousko	8	7	3	4	1	9	32	256 641	4,8	4,2
Polsko	10	9	1	1	1	1	23	90 837	1,7	0,9
Ostatní EU	15	13	5	5	0	4	42	203 979	3,9	4,6
Mimo EU	4	4	4	0	0	1	13	61 219	1,2	0,5
										100,0

¹⁾ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie

Pozn.: Ostatní EU (země mimo CZ, SK, DE, AT a PL); Mimo EU (země nacházející se mimo EU).

Zdroj: Šetření ÚZEI 2023 a 2024

5.2.5 Způsob distribuce biopotravin uplatněný distributory

Stejně jako u výrobců byly i u distributorů zkoumány distribuční cesty při prodeji hlavních kategorií biopotravin v ČR. Z celkového obratu distributorů ve výši 3 710 mil. Kč²⁹ mířilo ke konečným spotřebitelům cca 75 % distribuce (2 778 mil. Kč), což při uvažované 30% obchodní marži³⁰, představuje cca 3 194 mil. Kč (tj. nárůst o 3 % proti 3 107 mil. Kč v roce 2022).

Na českém trhu využívali distributoři k prodeji biopotravin e-shop (34 %), maloobchodní řetězce (19 %), další výrobce potravin (15 %), velkoobchody (9 %), drogerie (5 %), lékárny (5 %)

²⁹ Do obratu není zahrnut obrat za distribuci základních komodit.

³⁰ Marže nebyla uvažována u přímého prodeje a prodeje prostřednictvím e-shopů.

a specializované prodejny (4 %). Dále následoval přímý prodej (4 %), prodej přes gastronomická zařízení (3 %), nezávislé prodejny (1 %) a překupníka (1 %)³¹ viz Tab. 15.

Tab. 15: Hlavní distribuční kanály uplatněné distributory biopotravin, 2022 a 2023

Odbytová místa	Obrat za prodej biopotravin		
	2022 (tis. Kč)	2023	
		(tis. Kč)	(%)
Další výrobce biopotravin	504 018	551 540	14,9
Zpracování ve službě	19 509	15 637	0,4
Velkoobchod s bio/potravinami	299 080	345 749	9,3
Překupník	17 852	18 815	0,5
Specializované prodejny	186 185	162 720	4,4
Maloobchod	634 927	714 613	19,3
Nezávislé prodejny potravin	58 362	38 806	1,0
Drogerie	139 690	173 969	4,7
Lékárny	204 561	173 022	4,7
Gastronomie	87 209	119 149	3,2
Přímý prodej	142 955	135 980	3,7
E-shop	1 252 457	1 254 679	33,8
Jiné	5 529	5 000	0,1
Celkem¹⁾	3 552 335	3 709 679	100,0

¹⁾ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie. V tabulce není zohledněn obrat za nezpracované bioprodukty.

Zdroj: Šetření ÚZEI 2023 a 2024

Z detailní analýzy distribučních cest dále vyplývá, že maso bylo nejvíce prodáváno prostřednictvím e-shopů (75 %), gastronomie (6 %), dalšího výrobce potravin (6 %) a přímého prodeje (5 %). Masné výrobky byly také uplatňovány zejména prostřednictvím e-shopů (62 %), velkoobchodu (15 %) a maloobchodu (9 %). Ovoce a zelenina byla kromě maloobchodu (40 %) uváděna do prodeje přes další výrobce potravin (23 %) a e-shop (21 %). Mléčné výrobky byly prodávány převážně dalším výrobcům biopotravin (42 %)³² a přes e-shopy (31 %). U nápojů převládal prodej zejména prostřednictvím e-shopů (32 %), velkoobchodu (25 %) a maloobchodu (12 %). Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky byly uplatňovány zejména prostřednictvím maloobchodu (52 %), e-shopů (19 %) a velkoobchodu (11 %). U potravin z kategorie ostatní zpracované potraviny byl především zastoupen prodej přes e-shop (41 %), velkoobchod (12 %), drogerie (11 %) a maloobchod (10 %). Mlýnské a škrobářenské výrobky byly uváděny na trh zejména přes e-shop (47 %), přímý prodej (13 %), velkoobchod (12 %) a dalšího výrobce potravin (10 %). U olejů dominoval také prodej přes e-shop (35 %) a dále prodej prostřednictvím velkoobchodu (19 %), maloobchodu (12 %) a dalších výrobců potravin (11 %).

³¹ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj korespondovat s uváděným výsledkem v Tab.15.

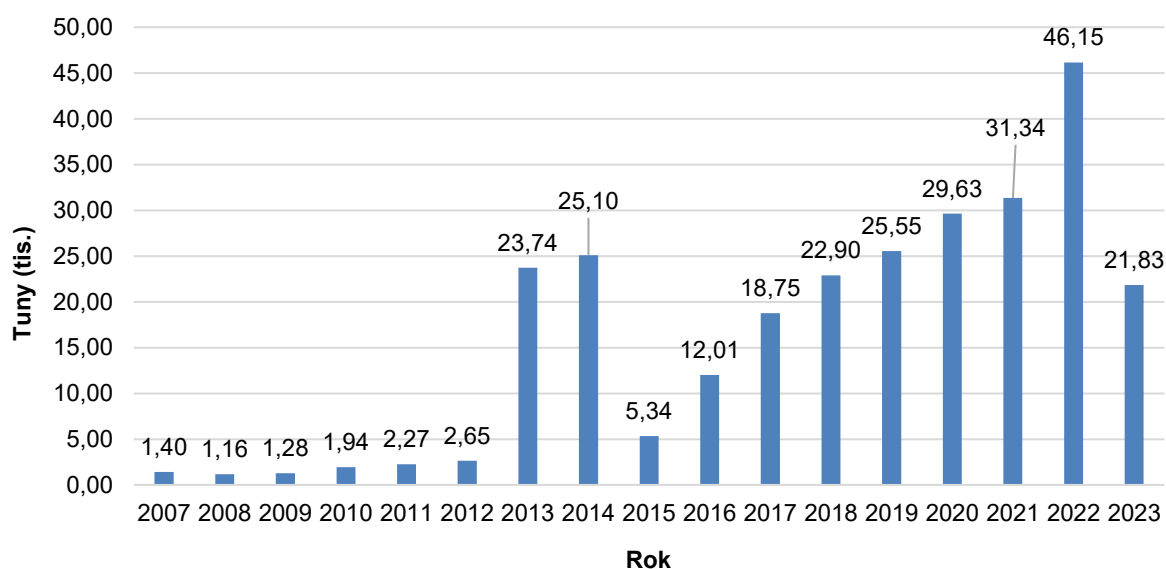
³² Jedná se zejména o prodej mléka do mlékáren.

6 Dovoz biopotravin ze třetích zemí

Dovoz biopotravin ze třetích zemí upravuje nařízení Komise (ES) č. 1235/2008 ze dne 8. prosince 2008, kterým se stanovují prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007, pokud jde o opatření pro dovoz ekologických produktů ze třetích zemí, ve znění pozdějších předpisů. Toto nařízení uvádí specifická pravidla pro dovoz biopotravin ze třetích zemí, zejména průběžně aktualizovaný seznam uznaných třetích zemí a seznam uznaných kontrolních organizací, které ověřují soulad s pravidly ekologické produkce a jimiž kontrolované bioprodukty doprovázené příslušnou dokumentací lze do ČR dovážet. Každý dovoz bioproduktů ze třetích zemí musí být předem nahlášen příslušné kontrolní organizaci a každý dovozce podléhá kontrolním opatřením – povinnost registrace v systému ekologického zemědělství (zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství). V rámci celních řízení je nutné produkty označené odkazy na ekologický způsob produkce deklarovat v celním prohlášení jako produkty „BIO“/„EKO“ a doložit potvrzení o kontrole (COI) vygenerované v systému TRACES NT a certifikát produktu, aby mohly být následně jako ekologické produkty uvedeny do volného oběhu.

V této kapitole je zpracována statistika dovozů biopotravin do ČR ze třetích zemí v letech 2007 až 2023. Cílem je ukázat celkový vývoj objemu dovozů, ale i vývoj v jednotlivých kategoriích biopotravin a také detailní informace o dovozu biopotravin typických pro jednotlivé státy. Objem dovozu biopotravin do ČR ze třetích zemí je znázorněn na Obr. 9. V roce 2023 se dovezlo cca 21 834 tun biopotravin, což je v porovnání s rokem 2022 pokles o 52,7 %³³. Nejvíce biopotravin bylo dovezeno z Ukrajiny (17 294 tun), Kolumbie (889 tun), Moldavska (630 tun) a Srí Lanky (452 tun).

Obr. 9: Vývoj dovozu biopotravin ze třetích zemí v letech 2007–2023

Zdroj: 2007 až 2018 Kontrolní organizace (KEZ o. p. s., ABCert AG, organizační složka, Biokont CZ, s. r. o. a BUREAU VERITAS CERTIFICATION CZ, s.r.o.), od roku 2019 systém TRACES NT MZe; zpracoval: ÚZEI 2024

Mezi třetí země, odkud jsou biopotraviny každoročně dováženy, patří Čína, Ekvádor, Filipíny, Indie, Japonsko, Jihoafrická republika, Kanada, Kolumbie, Mexiko, Nový Zéland, Peru, Srí Lanka,

³³ Je nutné podotknout, že vysoká hodnota dovozu biopotravin v roce 2022 byla zapříčiněna výrazným nárůstem importu z Argentiny, Brazílie a Kolumbie.

Turecko, Ukrajina a USA. Z některých států byly v minulých letech uskutečněny pouze jednorázové dovozy, a to v roce 2019 z Beninu, Etiopie, Hondurasu, Iráku, Panamy, Republiky Severní Makedonie a Rwandy, roku 2021 z Botswany a v roce 2022 se poprvé jednalo o dovoz z Arménie a Libanonu. V roce 2023 jednorázový dovoz z žádné jiné země neproběhl. V následující tabulce (Tab. 16) je uveden vývoj objemu dovozu podle jednotlivých let a států. V Tab. 17 jsou následně specifikovány typické biopotraviny dovezené z vybraných 25 států s největším dovozem v roce 2023.

Tab. 16: Vývoj objemu dovozu biopotravin ze třetích zemí v letech 2017-2023 (tuny)

Země	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Celkem (2017- 2023)
Albánie	0,0	0,0	9,9	11,5	7,8	21,6	8,4	59,2
Alžírsko	0,0	0,0	38,3	20,7	22,8	0,0	0,0	81,8
Argentina	9 080,0	2 084,6	4 720,7	6 114,0	8 110,8	14 244,4	0,0	38 240,5
Arménie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0¹⁾
Austrálie	0,3	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
Ázerbájdžán	8,5	40,5	38,8	4,7	0,0	0,0	4,7	97,2
Bělorusko	0,0	0,0	40,5	40,5	0,0	0,0	0,0	81,0
Benin	0,0	0,0	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0	3,7
Bolívie	0,0	0,2	4,5	0,0	0,0	1,0	0,0	5,7
Bosna a Hercegovina	0,0	0,0	0,4	0,0	15,0	0,0	0,0	15,4
Botswana	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,3
Brazílie	0,0	0,2	79,3	36,6	1 498,5	6 889,8	0,5	7 006,4
Čína	313,7	365,5	239,6	405,8	260,3	307,8	69,4	1 962,1
Dominikánská republika	0,0	0,0	194,8	0,0	6,2	1,1	0,0	202,1
Egypt	19,3	0,0	10,5	51,8	10,0	0,0	16,0	107,6
Ekvádor	46,0	15,8	254,7	37,8	18,8	75,8	157,6	606,5
Etiopie	0,0	0,0	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,0
Filipíny	110,3	151,0	121,2	501,1	193,1	249,6	390,5	1 716,8
Ghana	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	1,1
Gruzie	0,0	0,0	0,4	1,0	2,2	1,0	2,0	6,6
Honduras	0,0	0,0	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	2,8
Chile	0,6	0,6	1,3	0,0	4,8	0,2	0,2	7,8
Indie	312,4	7 608,8	7 595,0	6 453,4	2 932,0	2 399,1	101,2	18 016,5
Indonésie	0,0	18,7	32,4	53,9	21,0	32,4	71,7	230,1
Irák	0,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0
Izrael	0,0	0,0	21,7	6,7	13,5	2,6	0,0	44,5
Japonsko	517,6	19,1	12,3	12,1	12,0	12,3	2,7	588,1
Jihoafrická republika	5,0	3,5	3,5	4,5	5,6	5,7	8,2	36,0
Kanada	68,3	167,4	235,1	165,9	173,6	8,9	53,0	872,1
Kambodža	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,4	8,4
Kazachstán	924,0	1 999,9	2 755,5	3 587,7	4 049,9	3 711,8	328,0	9 719,2
Kolumbie	460,6	1 236,7	1 905,9	2 705,7	2 199,6	7 821,5	889,1	12 313,8
Jižní Korea	1,4	22,4	11,2	1,2	2,4	1,1	0,9	40,6
Kostarika	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	5,0	0,0	105,0
Kosovo	0,0	159,2	139,9	0,0	0,0	0,0	0,0	299,1
Kuba	6 160,0	4 268,5	440,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10 868,5
Laoská lidově demokratická republika	0,0	0,0	744,0	0,0	1 830,1	0,0	0,0	2 574,1
Libanon	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0¹⁾

Země	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Celkem (2017-2023)
Madagaskar	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,1	0,2	0,5
Maroko	0,1	1,7	26,3	4,9	7,3	3,9	2,3	46,4
Mexiko	1,0	70,7	222,4	59,4	42,0	62,4	21,7	479,6
Moldávie	0,0	60,0	38,5	1 248,3	1 022,0	956,6	630,0	1 685,1
Mosambik	0,0	0,0	160,0	0,0	0,0	240,0	0,0	400,0
Nepál	0,0	0,2	0,2	0,4	0,2	0,4	0,4	1,8
Nikaragua	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	8,3	13,3
Nový Zéland	44,0	3,8	4,1	4,2	1,9	0,5	5,2	63,7
Pákistán	0,0	0,0	3,0	137,2	86,5	95,8	34,0	356,5
Panama	0,0	0,0	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0
Paraguay	21,5	40,0	40,6	20,5	0,0	25,8	0,0	148,4
Peru	35,8	16,4	263,3	9,6	42,1	378,7	78,1	824,1
Republika Severní Makedonie	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Ruská federace	283,4	389,2	1 022,9	2 103,0	3 330,3	1 141,3	107,6	2 944,4
Rwanda	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Salvador ²⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Spojené Arabské Emiráty	14,9	0,0	15,0	12,0	83,6	39,4	2,2	167,1
Srbsko	75,2	60,1	63,9	89,3	46,1	5,6	85,6	425,9
Srí Lanka	56,8	117,3	203,3	435,0	291,0	258,4	452,2	1 814,0
Švýcarsko	0,7	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0
Thajsko	0,0	0,0	26,0	22,2	38,7	84,2	41,3	212,3
Tchaj-wan	0,0	0,7	1,8	66,0	88,0	90,0	30,0	276,5
Tunisko	0,0	0,0	2,6	0,0	1,0	1,1	8,0	12,7
Turecko	55,9	246,4	202,7	788,0	1 017,1	1 475,7	241,1	3 009,7
Uganda	24,2	41,9	19,2	0,5	26,0	0,1	0,3	112,2
Ukrajina	110,6	3 587,3	3 386,9	4 208,0	3 196,9	4 884,5	17 293,8	29 263,1
USA	1,1	17,8	75,4	110,1	118,2	138,8	51,2	512,6
Velká Británie	0,0	0,0	0,0	0,0	284,4	289,0	379,0	952,4
Vietnam	0,0	77,4	80,1	89,6	124,1	182,8	248,5	802,5
Celkem³⁾	18 753,3	22 895,3	25 552,3	29 624,9	31 338,2	46 152,8	21 834,0	135 187,7
Celkem zemí	30	36	56	40	46	46	41	X

¹⁾ V roce 2022 jednorázový dovoz: z Arménie – 0,02 t a z Libanonu – 0,04 t.

²⁾ Dovoz biopotravin pouze v letech 2014 a 2016.

³⁾ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie.

Zdroj: 2013 až 2018 Kontrolní organizace (KEZ o. p. s., ABCert AG, organizační složka, Biokont CZ, s. r. o. a BUREAU VERITAS CERTIFICATION CZ, s.r.o., od roku 2019 systém TRACES NT MZe; zpracoval: ÚZEI 2024

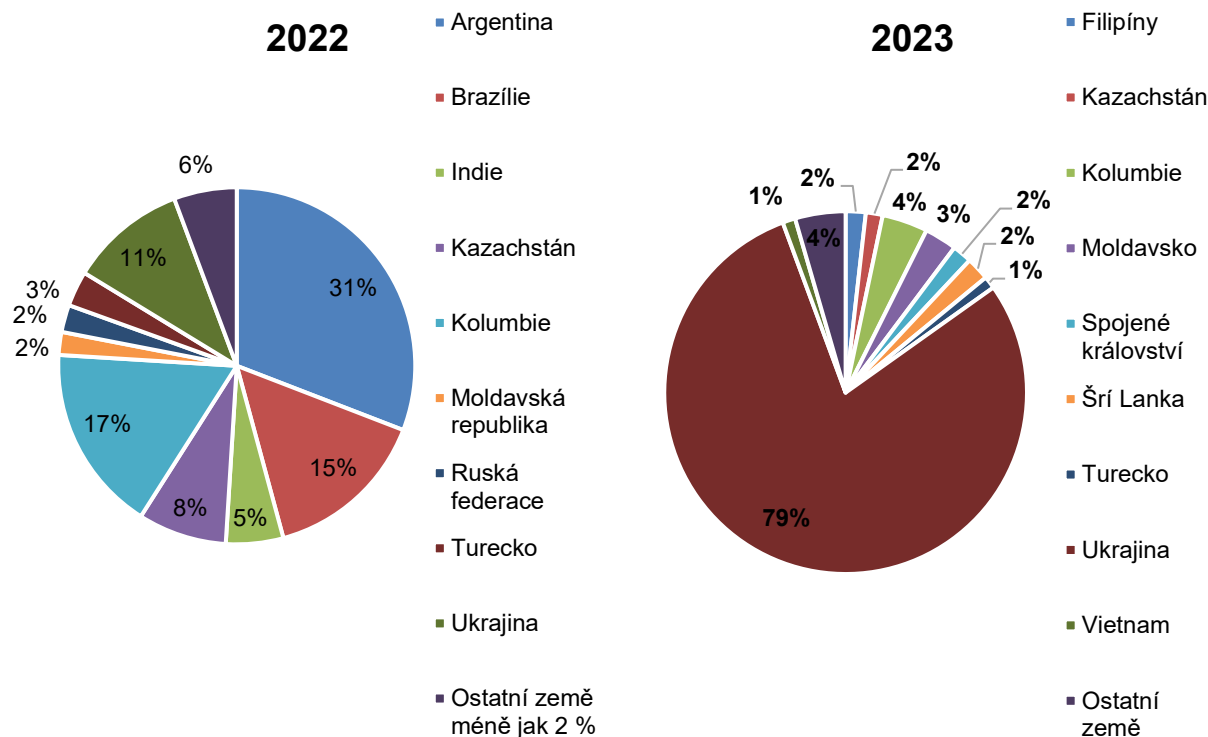
Tab. 17: Typické biopotraviny dovážené ze třetích zemí, 2023

Vybrané země	Typické biopotraviny
Albánie	olivový olej, sušené plody šípku, květy levandule, kořen pampelišky lékařské, nať třezalky tečkované, šalvěj lékařská, kopřiva dvoudomá
Čína	čaj, chlorella (prášek, tablety), spirulina (prášek, tablety), mungo fazole, tmavě červené fazole, pohanka, konopný olej
Egypt	květ ibišku, prášek z červené řepy, moringa
Ekvádor	banánové pyré, panela
Filipíny	kokosová mouka, kokosový olej, sušený kokos, kokosová smetana
Indie	doplňky stravy (amalaki, ashwagandha, brahmi, bowel, kalmegh, moringa, neem, shatavari, spirulina, triphala, tulsí), třtinový cukr, čaj, koření, kokosový olej
Indonésie	kokosový cukr, kokosový olej, kokosový prášek, kešu ořechy
Kambodža	kampotský pepř
Kanada	javorový sirup, sója
Kazachstán	lněná semínka
Kolumbie	třtinový cukr, cukr, kakao, káva
Mexiko	agávový sirup, nopálový prášek
Moldavská republika	hrách, sója, žito, loupaná špalda, slunečnicová semínka
Pákistán	rýže, datle, datlová pasta
Peru	kakaový prášek, kakaové máslo, kakaové boby, chia semínka, quinoa, prášek z kurkumy, prášek z lucumy, prášek z kočičího drápu (vilcacora), prášek z ovoce camu camu, fialová kukuřice prášek
Ruská federace	lněná semínka, olej z piniových oříšků, loupané proso
Spojené království	pivo, čaj, čokoláda, arašídové/dýňové/mandlové/kešu máslo, ovesné mléko, ovesné vločky, sušenky, doplňky stravy
Spojené státy americké	alkohol, čaj, nopálový prášek, potravinové doplňky (zelený ječmen, protein, supergreens, prášek z řepy, mrkve, borůvek a brusinek), chmelové pelety
Srbsko	višňové pyré, mražené maliny, mražené ostružiny, švestky, jablečný ocet
Srí Lanka	kokosový olej, kokosové máslo, kokosové mléko, kokosový ocet, kokosová smetana, kokosová mouka, sušený kokos, kokosová voda, čaj, rooibos
Thajsko	kokosová dužina, kokosová voda, kokosové plátky, kokosové pyré
Tchaj-wan	chlorella (prášek, tablety)
Turecko	rozinky, moruše, sušené meruňky, červená čočka, lískové ořechy, bulgur, lískové ořechy
Ukrajina	březová šťáva, mražené borůvky, jahody, maliny, ostružiny, brusinky, višně, sója, kukuřice, plody šípku, plody hlohu, řepka olejná, slunečnice, loupané proso, hořčice
Vietnam	sušený kokos, kokosová voda, kokosové mléko, kokosový olej

Zdroj: systém TRACES NT MZe; zpracoval: ÚZEI 2024

Jak je uvedeno v Tab. 16, v roce 2023 byly biopotraviny dovezeny ze 41 států. V následujícím grafu (Obr. 10) je zobrazena teritoriální struktura dovozu biopotravin do ČR ze třetích zemí v letech 2022 a 2023.

V roce 2023 bylo nejvíce biopotravin dovezeno z Ukrajiny (17 294 tun), což představovalo 79,2 % z celkového dovozu biopotravin. Jednalo se především o dovoz sóji. Mezi další významné dovozce patřila Kolumbie (889 tun; 4,1 %), Moldavsko (630 tun; 2,9 %), Srí Lanka (452 tun; 2,1 %), Filipíny (390 tun; 1,8 %), Spojené království (379 tun; 1,7 %), Kazachstán (328 tun; 1,5 %), Vietnam (249 t; 1,1 %) a Turecko (241 tun; 1,1 %). Zbývající země, které vykazovaly nižší než 0,8% podíl na dovozu, zaujímaly v rámci společné kategorie 4,5% podíl.

Obr. 10: Objem dovozu biopotravin ze třetích zemí (%), 2022 a 2023

Zdroj: systém TRACES NT MZe; zpracoval: ÚZEI 2023 a 2024

Importované biopotraviny rozdělené na základě klasifikace výrobků (CPA) pro roky 2010–2018 jsou uvedeny v Tab. 18. Od roku 2019 byly biopotraviny nově rozděleny dle systému TRACES NT, viz Tab. 19.

V roce 2023 došlo celkově k poklesu importu biopotravin ze třetích zemí o 24 318,8 tun. Největší objem dovozů byl uskutečněn v kategorii „Olejnata semena a tuky“. Objem dovozu v roce 2023 činil 10 132,1 tun. Dovozy v rámci této kategorie tvořily téměř polovinu všech importů do ČR, a to konkrétně 46,4 %. Největší množství sóji bylo dovezeno z Ukrajiny (7 756 tun) a Kanady (20,3 tun).

Druhý největší objem dovozu s podílem 25,3 % byl uskutečněn v kategorii „Nezpracované ovoce a ořechy“, kterých se dovezlo 5 532,1 tun a v pořadí třetí největší objem dovozu (8,0 %) byl zaznamenán u kategorie „Rostlinné produkty/ostatní“ s objemem 1 747,0 tun. Obě tyto kategorie tvořily dohromady více než 33 % všech dovozů ze třetích zemí. V rámci kategorie „Nezpracované ovoce a ořechy“ se nejvíce dovezlo mraženého bobulovitého ovoce, a to především z Ukrajiny v množství 5 015,9 tun, dále v se jednalo o Srbsko (1,8 tun). V rámci další kategorie „Rostlinné produkty/ostatní“ byla do ČR nejvíce dovážena kukuřice opět převážně z Ukrajiny v množství 1 691,2 tun, přičemž následovalo Moldavsko s hodnotou dovozu ve výši 2 tun.

Kategorii se čtvrtým nejvyšším podílem (4,8 %) představovaly „Cukry a cukrovinky“ (1 050,0 tun).

Kategorie „Obiloviny a produkty z mlynářského průmyslu“ představovala 4,14% podíl (903,1 tun) z celkového objemu dovezených biopotravin.

Tab. 18: Dovoz biopotravin ze třetích zemí dle klasifikace výrobků CPA v letech 2010–2018 (tuny)

Kategorie	2010	2011 ¹⁾	2012 ¹⁾	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2018 (%)
Zpracované a konzervované maso a výrobky z masa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zpracované a konzervované ryby, korýši a měkkýši	4,4	5,1	5,5	5,2	9,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zpracované a konzervované ovoce a zelenina	1199,6	1 477,7	2 014,8	11 096,7	10 101,0	4 078,5	3 629,6	501,8	4 165,9	18,2
Rostlinné a živočišné oleje a tuky	7,7	12,4	9,0	66,2	12 589,9	198,5	434,6	146,4	244,2	1,1
Mléčné výrobky a zmrzlina	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mlýnské a škrobářské výrobky	66,7	53,4	51,3	57,5	17,7	148,1	24,2	507,2	0,8	0,0
Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky	55,2	97,2	143,0	4,7	0,0	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostatní potravinářské výrobky	142,7	238,1	210,7	177,9	1 055,4	262,0	6 332,5	16 104,7	15 235,9	66,5
Obiloviny, luštěniny a olejnatá semena	459,3	494,0	380,4	12 331,7	432,1	653,2	1 593,5	1 481,2	3 237,2	14,1
Nápoje	17,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	11,9	11,3	0,0
Celkem ²⁾	1 953	2 378	2 815	23 740	25 097	5 343	12 014	18 753	22 895	100

¹⁾ Ve sledovaném období se neuskutečnil žádný dovoz v kategoriích CPA „Zpracování a konzervování masa výroba masných výrobků“, „Zpracované a konzervované ryby, korýši a měkkýši“ a „Výroba mléčných výrobků a zmrzliny“.

²⁾ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie.

Zdroj: 2012 až 2018 Kontrolní organizace (KEZ o. p. s., ABCert AG, organizační složka, Biokont CZ, s. r. o. a BUREAU VERITAS CERTIFICATION, s. r. o.) zpracoval: ÚZEI 2019

Tab. 19: Objem a podíl dovozu biopotravin a bioproduktů ze třetích zemí dle klasifikace výrobků v systému TRACES NT v letech 2019–2023 (tuny)

Kategorie dle TRACES NT ¹⁾	2019	2020	2021	2022	2023	2023 (%)
Cukry a cukrovinky	15 634,6	15 232,2	16 739,0	31 976,5	1 050,0	4,81
Éterické oleje a rezinoidy	0,0	0,2	0,3	0,2	0,0	0,00
Kakaové boby a produkty z nich	97,4	28,0	34,5	74,9	76,9	0,35
Káva, čaj, mate a koření	56,6	45,8	76,9	62,7	53,4	0,24
Med	24,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00
Mléko	0,0	0,2	118,4	139,9	4,5	0,02
Nápoje, lihoviny a ocet	116,7	117,7	234,1	268,9	303,4	1,39
Obiloviny a produkty z mlynářského průmyslu	1 052,6	535,5	928,7	304,0	903,1	4,14
Olejnata semena a olejnaté plody	3 785,4	6 688,7	7 852,0	6 732,5	10 132,1	46,40
Ostatní	0,0	9,2	4,0	6,7	71,0	0,33
Ovoce a ořechy (nezpracované)	3 671,0	4 366,1	3 407,4	3 485,8	5 532,1	25,34
Potravinové doplňky	154,3	368,2	260,3	424,1	324,2	1,48
Rostlinné produkty/ostatní	0,0	0,0	0,3	137,0	1 747,0	8,00
Šelak, gumy, pryskyřice	3,0	3,6	3,1	4,3	21,1	0,10
Zbytky a odpady z potravinářského průmyslu	20,0	2,8	5,3	47,2	390,0	1,79
Zelenina (nezpracovaná)	230,1	1 326,8	1 199,8	1 973,0	325,3	1,49
Zpracované a konzervované produkty z ovoce, ořechů a zeleniny	531,1	497,3	168,5	275,0	378,7	1,73
Živočišné nebo rostlinné tuky a oleje	174,8	402,7	305,7	240,1	517,4	2,37
Jiné produkty živočišného původu ²⁾	x	x	x	x	3,9 ³⁾	0,02
Celkem ⁴⁾	25 552,3	29 624,9	31 338,2	46 152,8	21 834,0	100,00

¹⁾ Od roku 2019 je rozdělení bioproduktů z dovozu tříděno dle kategorií v systému TRACES NT.

²⁾ Např. vepřové maso, drůbeží maso apod.

³⁾ Evidováno od roku 2023.

⁴⁾ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie.

Zdroj: TRACES NT MZe; zpracoval: ÚZEI 2020, 2021, 2022, 2023 a 2024

7 Spotřeba balených biopotravin a nápojů dle panelu domácností

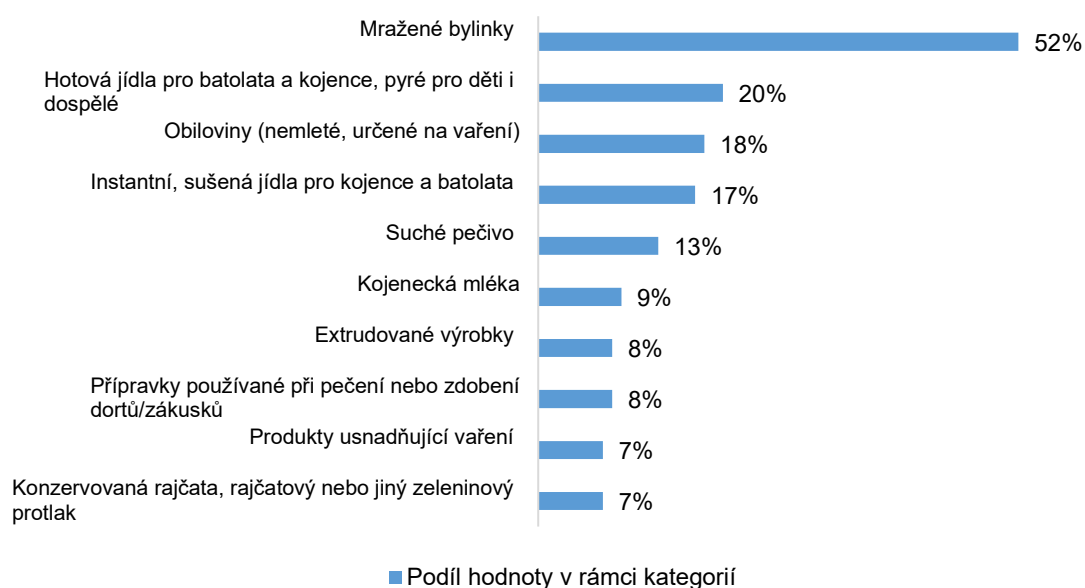
Výzkum společnosti YouGov CP Czech Republic s.r.o. se zaměřuje na analýzu spotřebního chování českých domácností prostřednictvím reprezentativního panelu 4 000 domácností³⁴, které dlouhodobě poskytují údaje o vlastních nákupech. V rámci celého výzkumu se sleduje široké spektrum produktů, včetně potravin, nápojů, drogerie, kosmetiky, potřeb pro domácí mazlíčky, tiskovin a volně prodejných léků. Jedná se o rychloobrátkové spotřební zboží (FMCG).

Do kategorie bio spadají všechny biopotraviny a nápoje v obalech. Za rok 2023 byla hodnota výdajů českých domácností za tuto kategorii přibližně 3,5 mld. Kč. Oproti roku 2022 došlo k nárůstu těchto výdajů o 15,3 %. Z hlediska dlouhodobého vývoje se od roku 2020 jednalo o rostoucí trend, a to průměrně o 9,1 %.

V roce 2023 provedlo alespoň jednou za rok nákup biopotravin 8 z 10 českých domácností, přičemž opakovaný nákup bioproduktů byl během roku zaznamenán u 83 % z nich. Běžná domácnost v průměru nakupovala bio sortiment 14x za rok, a to průměrně 1x za 4 týdny.

7.1 Hlavní kategorie biopotravin a nápojů

V rámci studie bylo zaznamenáno 3 537 unikátních bio výrobků (tzn. unikátní čárové kódy). V Obr. 11 jsou zaznamenány podíly jednotlivých kategorií v rámci výdajů za biopotraviny. Je zřejmé, že největší podíl byl v roce 2023 zaznamenán u mražených bylinek, kde tvoří podíl bio produktů 52 % ze všech výdajů za kategorii. Naopak nejmenší podíl bio výrobků na výdajích byl spatřován u kategorií konzervovaná rajčata, rajčatový nebo jiný zeleninový protlak a u kategorie produktů usnadňujících vaření (obě 7 %).

Obr. 11: Podíl hlavních kategorií v rámci výdajů za biopotraviny v roce 2023

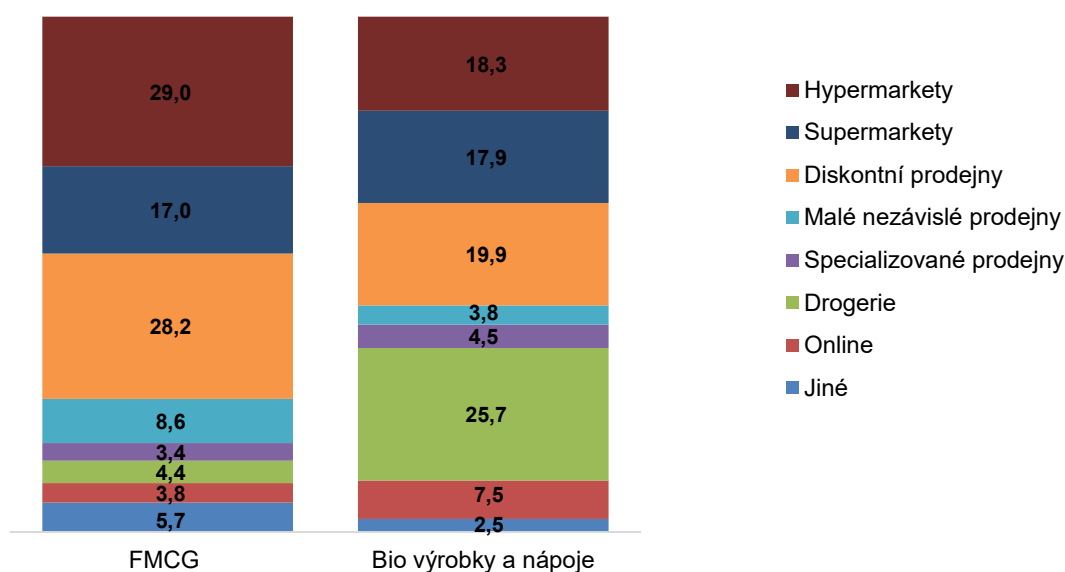
Zdroj: Studie YouGov CP Czech Republic s.r.o., 2024; vlastní zpracování ÚZEI

³⁴ Počet 4 000 domácností jsou spolupracující domácnosti, které reportovaly své každodenní nákupy rychloobrátkového zboží. Následně společnost YouGov CP Czech Republic s.r.o. extrapolovala data těchto domácností tak, aby odpovídaly celkovému počtu domácností (zhruba 4,5 mil).

7.2 Distribuční cesty

Rychloobrátkové spotřební zboží bylo v roce 2023 především prodáno přes hypermarkety, diskoční prodejny a supermarkety, což bylo souhrnně tvořeno skoro 75 % prodeje. Naopak balené bioprodukty a nápoje spotřebitelé nakupovali nejčastěji v drogeriích, diskočních prodejnách, hypermarketech a supermarketech, které dohromady představovaly cca 82 % prodeje. V porovnání podíl drogistických řetězců tvořil 25,7 % z celkových výdajů za balený bio sortiment potravin, avšak v rámci celkových výdajů balených rychloobrátkových potravin se jednalo pouze o 4,4 % (viz Obr. 12).

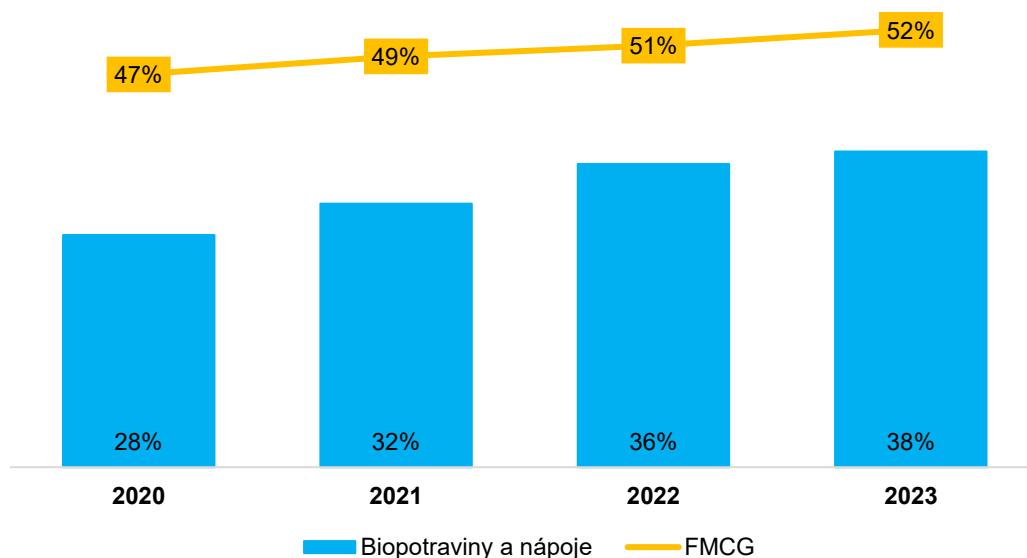

Obr. 12: Procentuální podíl distribučních cest ve výdajích za FMCG a bio výrobky a nápoje v roce 2023

Zdroj: Studie YouGov CP Czech Republic s.r.o., 2024; vlastní zpracování ÚZEI

7.3 Význam promočních (nebo akčních) nákupů a privátních značek

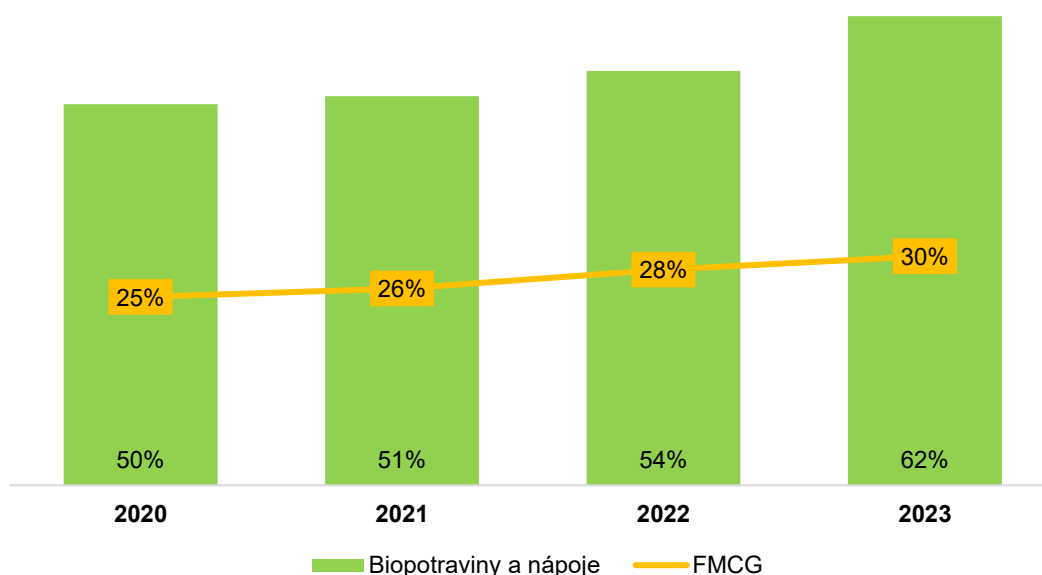
V roce 2023 promoční nákupy (např. tři za cenu dvou) tvořily podprůměr čili 38% podíl na výdajích za bioprodukty a nápoje. Tento podíl od roku 2020 vzrostl o 10% bodů. FMCG v roce 2023 nabývalo 52% podílu akčních nákupů z celkového prodeje FMCG. Od roku 2020 došlo k navýšení o 5% bodů (viz Obr. 13). Je tedy možné konstatovat, že biopotraviny jsou v porovnání s konvenčními potravinami, nápoji a drogerií méně často nakupovány v promočních akcích.

Obr. 13: Propagační nákupy biopotravin a nápojů a FMCG v letech 2020–2023

Zdroj: Studie YouGov CP Czech Republic s.r.o., 2024; vlastní zpracování ÚZEI

Podíl privátních značek řetězců bio sortimentu (např. Nature's Promise, dmBIO aj.) od roku 2020 až do roku 2023 vzrostl o 12% bodů. V roce 2023 odpovídal 62% podílu na výdajích za biopotraviny a nápoje (viz Obr. 14). Podíl privátních značek FMCG byl stanoven v roce 2023 na 30% podílu celkových výdajů za FMCG. Přičemž podíl soukromých značek řetězců v případě FMCG je oproti podílu bioproduktů ve sledovaném období vždy cca poloviční. Tento trend je obdobný i v západních zemích.

Obr. 14: Nákup biopotravin a nápojů a FMCG pod privátní značkou v letech 2020–2023

Zdroj: Studie YouGov CP Czech Republic s.r.o., 2024; vlastní zpracování ÚZEI

7.4 Socio-demografický profil kupujících

Dle studie společnosti YouGov CP Czech Republic s.r.o. za rok 2023 byly z hlediska socio-demografického profilu kupujícího sledované následující ukazatele:

- věk kupujících,
- přítomnost dětí do 14 let,
- příjem na člena domácnosti,
- velikost domácnosti,
- velikost místa bydliště,
- vzdělání kupujících,
- kraj ČR.

Dále byly pro každého ukazatele do textu zakomponovány indexy. Index domácností je dán podílem domácností kupujících BIO výrobky na všech zkoumaných domácnostech v ČR. Index výdajů vyjadřuje podíl výdajů domácností za BIO výrobky na domácnostech kupujících biopotraviny.

7.4.1 Věk kupujících³⁵

Kategorii biopotravin a bio balených nápojů v roce 2023 nakupovalo 80 % českých rodin³⁶ (přibližně 3 842 000 kupujících domácností), přičemž frekvence nákupu bio byla alespoň 1x za analyzovaný rok.

Struktura domácností nakupujících bio výrobky představovala podobné složení jako domácnosti v ČR, viz Obr. 15. Z tohoto grafu je patrné, že 36 % domácností v ČR má kupujícího³⁷ FMCG³⁸ ve věku 60 a více let, naopak pouze 8,4 % domácností v ČR má kupujícího rychloobrátkového zboží ve věku do 29 let. Při zaměření na domácnosti kupující biopotraviny jsou zaznamenány podobné výsledky jako u veškerých domácností v ČR. Skoro 35 % domácností kupující bio výrobky má hospodyně/hospodáře ve věku 60 a více let. Celých 8 % domácností kupující BIO má hospodyně/hospodáře ve věku do 29 let.

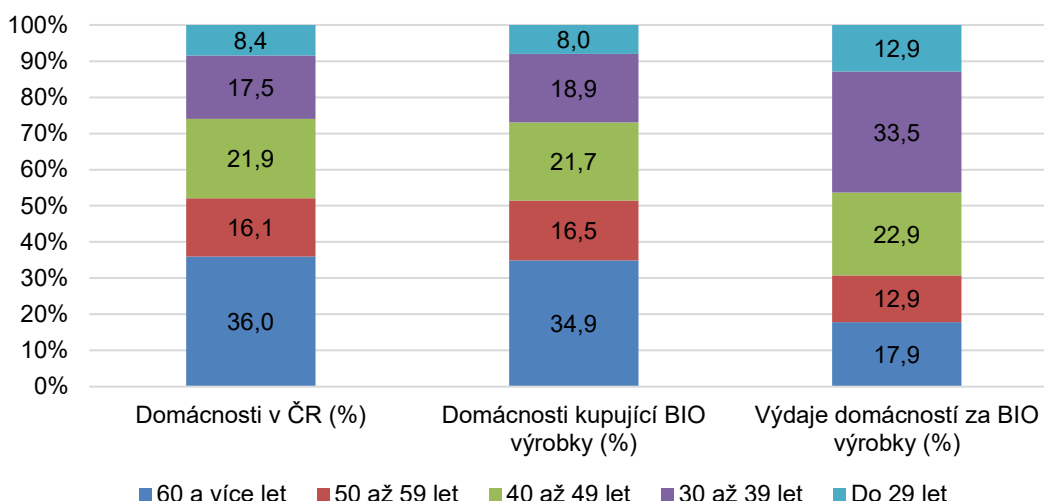
Odlišné výsledky byly spojeny s výdaji domácností kupujících biopotraviny. Nejintenzivnější skupinu představovaly domácnosti ve věku 30–39 let, tvořící více než 1/3 výdajů domácností za biopotraviny. Naopak nejméně za bioprodukty utrácela kategorie s hospodáři/hospodyněmi ve věku do 29 let a mezi 50–59 lety (12,9 %).

³⁵ Jedná se o věk nejčastěji nakupujícího člena domácnosti.

³⁶ Podíl stanoven na základě panelu domácností společnosti YouGov Czech Republic s.r.o.

³⁷ Osoba, která provádí nákup biopotravin a nápojů. Může se jednat o ženu (hospodyně) nebo muže (hospodáře).

³⁸ Rychloobrátkové zboží sledované studií YouGov Shopper – potraviny, nápoje, drogerie, kosmetika, potřeby pro domácí mazlíčky, tiskoviny a léky.

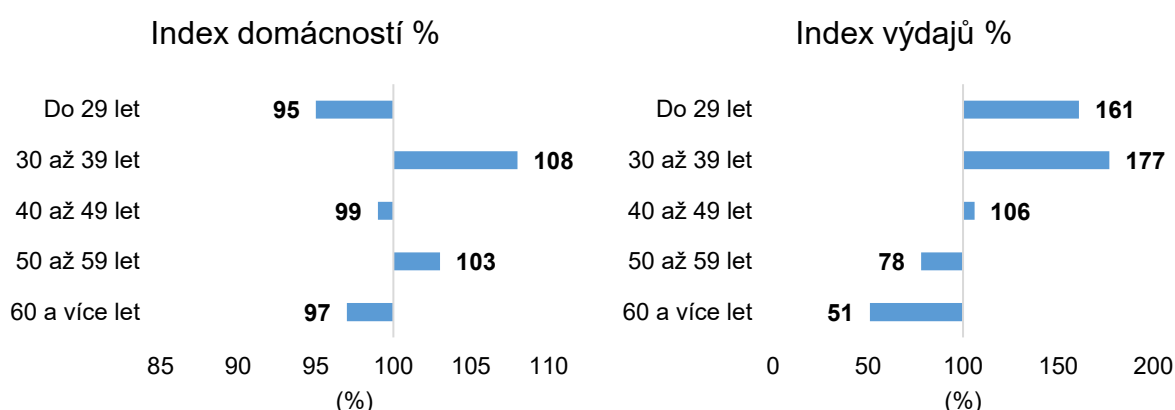
Obr. 15: Rozložení všech zkoumaných domácností v ČR, domácností kupujících BIO výrobky a výdajů domácností za BIO výrobky dle věkové struktury v ČR v roce 2023

Zdroj: Studie YouGov CP Czech Republic s.r.o., 2024; vlastní zpracování ÚZEI

Z hlediska indexu domácností (viz Obr. 16) byly domácnosti osob mladších 29 let a starších 60 let zastoupeny podprůměrně (95 % a 97 %). Naopak kategorie ve věku 30–39 let (108 %) a 50–59 let (103 %) prováděly nákup bio výrobků mírně nadprůměrně. Domácností nakupujících BIO s hospodyněmi/hospodáři ve věku mezi 40–49 lety byly zastoupeny průměrně.

Při zaměření na index výdajů (viz Obr. 16) za BIO výrobky patřily mezi nejintenzivnější nakupující domácnosti ve věku 30–39 let (177 %) a nejmladší hospodyně/hospodáři do 29. let (161 %). Domácnosti mezi 40.–49. rokem se pojily s výdaji za BIO mírně nad průměrem (106 %). Útrata starších občanů (nad 50 let) byla výrazně podprůměrná (78 %), přičemž občané nad 60 let utráceli ještě méně (51 %).

Průměrná útrata za kategorii BIO se pohybuje kolem 970 Kč ročně³⁹.

Obr. 16: Index domácností nakupujících biopotraviny a index výdajů z pohledu věkové kategorie domácností v roce 2023

Zdroj: Studie YouGov CP Czech Republic s.r.o., 2024; vlastní zpracování ÚZEI

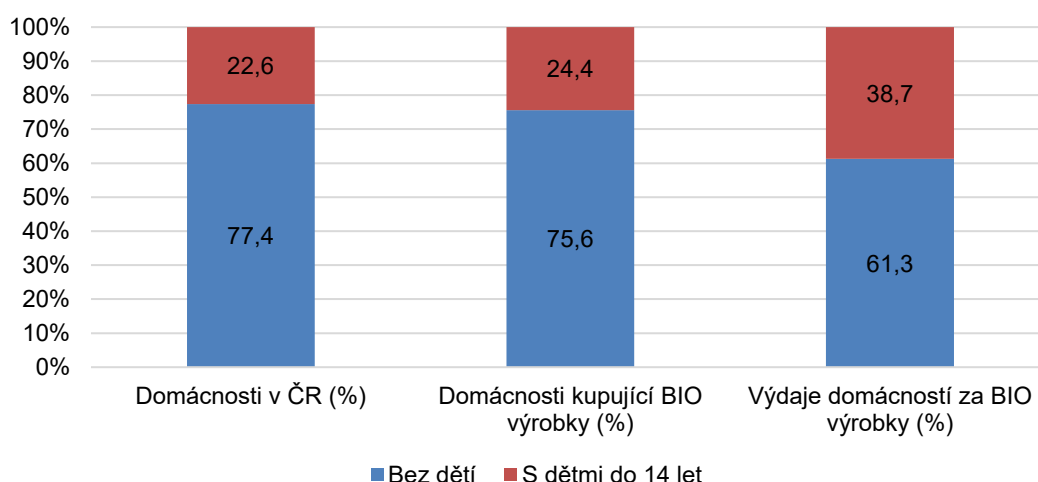
³⁹ Jedná se o průměrnou útratu všech kupujících BIO v rámci studie YouGov CP Czech Republic s.r.o. Dle kap. 2 průměrná hodnota v roce 2023 činila 680 Kč, avšak do průměru byli započítáni všichni obyvatelé ČR, tzn. i ti, co nenakupují BIO.

7.4.2 Přítomnost dětí do 14 let

Z Obr. 17 je patrné, že na základě rozdělení domácností na dvě kategorie, a to s nejmladšími dětmi do 14 let a bez dětí, domácnosti nakupující biopotraviny v podstatě korelovaly s rozložením domácností v tuzemsku. Domácnosti s dětmi do 14 let nakupující biopotraviny byly tvořeny přibližně 1/4, podobného výsledku dosahovaly i domácnosti s dětmi v rámci všech zkoumaných domácností v ČR (22,6 %).

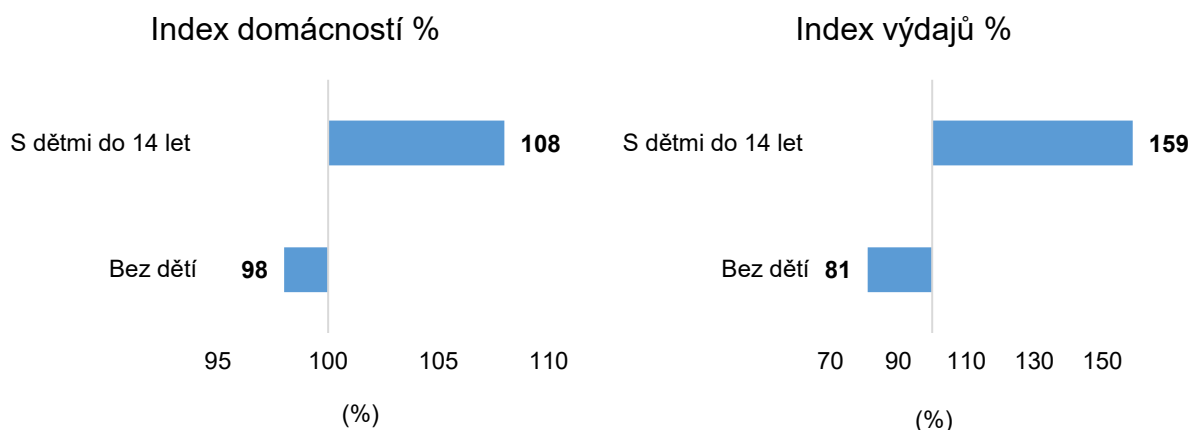
Ačkoliv jsou domácnosti s dětmi zastoupeny méně než 25 % ze všech domácností nakupující biopotraviny, z hlediska výdajů za BIO výrobky dosahovaly téměř 40 %. Domácnosti bez dětí se v rámci výdajů pak podílely 61,3 %, viz Obr. 17.

Obr. 17: Rozložení zkoumaných domácností v ČR, domácností kupujících BIO výrobky a výdajů domácností za BIO výrobky s dětmi a bez dětí v ČR v roce 2023

Zdroj: Studie YouGov CP Czech Republic s.r.o., 2024; vlastní zpracování ÚZEI

Zastoupení domácností s dětmi (108 %) oproti domácnostem bez dětí (98 %) bylo z hlediska počtu kupujících domácností mírně nadprůměrné. V rámci intenzity výdajů se domácnosti s dětmi pohybovaly výrazně nad průměrem, přičemž index výdajů dosahoval až 159 %. Naopak domácnosti, ve kterých děti nežijí, představovaly index výdajů 81 % (viz Obr. 18).

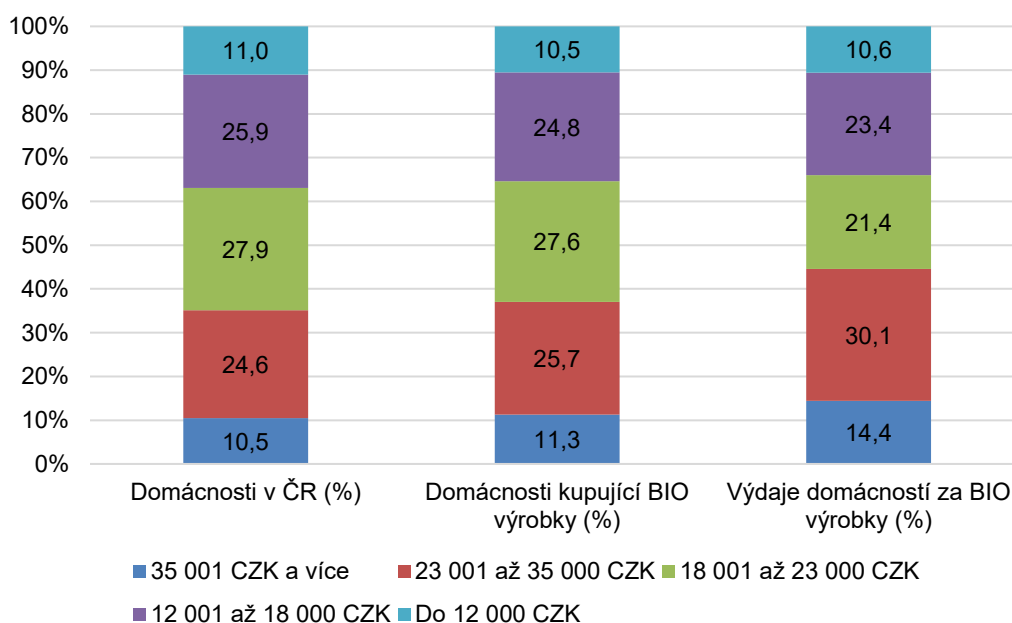

Obr. 18: Index domácností nakupujících biopotraviny a index výdajů pro domácnosti s dětmi do 14 let a bez dětí v roce 2023

Zdroj: Studie YouGov CP Czech Republic s.r.o., 2024; vlastní zpracování ÚZEI

7.4.3 Příjem na člena domácnosti

Při porovnání všech českých domácností a domácností kupujících biopotraviny z hlediska příjmu na člena domácnosti došlo k velmi podobnému podílovému rozložení. U obou skupin dosahovaly nejvyššího podílu skupina domácností s příjmem 18 001–23 000 Kč na člena domácnosti (27,9 % a 27,6 %). Na druhou stranu z hlediska výdajů za biopotraviny je z Obr. 19 zřejmé, že do nákupu bioproduktů nejvíce investovaly kategorie s příjmem 23 001–35 000 Kč/člen domácnosti (30,1 %). Nejmenší podíl u všech zmiňovaných skupin náležel domácnostem s příjmem do 12 000 Kč na člena domácnosti (max. 11 %).

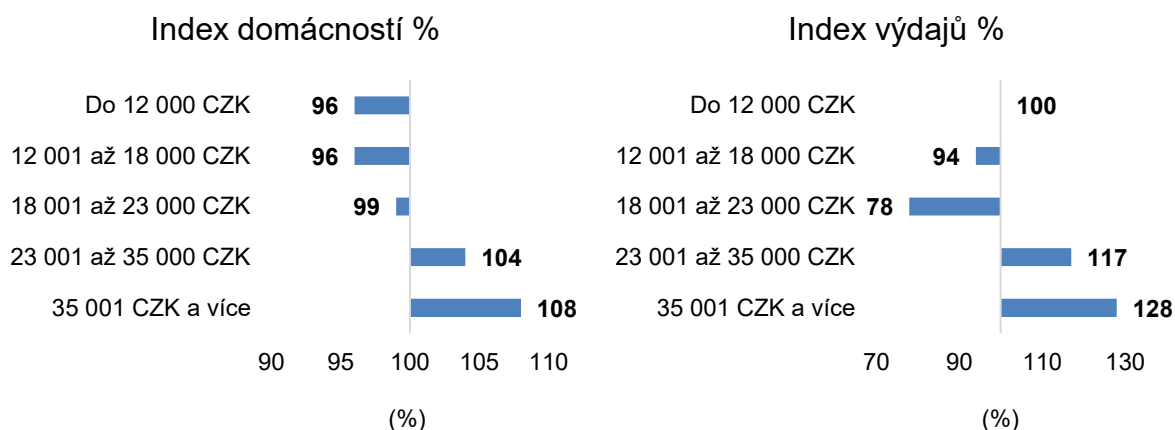
Obr. 19: Rozložení zkoumaných domácností v ČR, domácností kupujících BIO výrobky a výdajů domácností za BIO výrobky dle příjmu na člena domácnosti v ČR v roce 2023

Zdroj: Studie YouGov CP Czech Republic s.r.o., 2024; vlastní zpracování ÚZEI

Index domácností (viz Obr. 20) z hlediska příjmu na člena domácnosti se ve dvou nejnižších příjmových třídách do 12 000 Kč a do 18 000 Kč pohyboval mírně podprůměrně (96 %). Naopak lehce nad průměrem se objevovaly domácnosti s nejvyššími příjmy (104 % pro příjem 23 001 – 35 000 Kč/člen domácnosti a 108 % pro příjem nad 35 001 Kč). Kategorie s příjmem 18 001 – 23 000 Kč na člena domácnosti utrácely za bioprodukty cca průměrně (99 %).

Při zaměření na index výdajů (viz Obr. 20) byl u domácností s příjmy 12 001–18 000 Kč/člen (94 %) a 18 001–23 000 Kč/člen (78 %) zaznamenán podprůměrný výdej za nákup bioproduktů. Naopak útrata domácností s příjmy nad 23 001 Kč na člena se pohybovala v nadprůměrných hodnotách (117 % pro kategorii obyvatel s příjmem v rozmezí 23 001 a 35 000 Kč, 128 % s příjmem nad 35 001 Kč). Zároveň je nutné podotknout, že domácnosti s nejnižším příjmem (do 12 000 Kč) se pojily s průměrnou intenzitou výdajů (100 %).

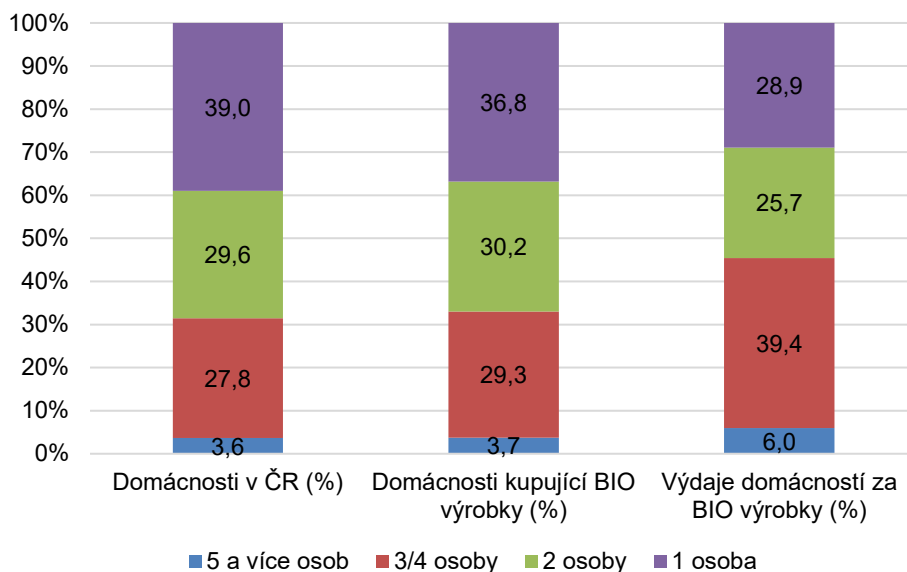

Obr. 20: Index domácností nakupující biopotraviny a index výdajů dle kategorií příjmu na člena domácnosti v roce 2023

Zdroj: Studie YouGov CP Czech Republic s.r.o., 2024; vlastní zpracování ÚZEI

7.4.4 Velikost domácnosti

Dle velikosti domácnosti byl podíl osob kupujících biopotraviny v souladu s celkovým rozložením domácností v tuzemsku. Biopotraviny tedy především nakupovaly domácnosti, které tvořila jedna osoba (36,8 %), viz Obr. 21. Nicméně je třeba podotknout, že výdaje za bioprodukty byly největší částí tvořeny domácnostmi s 3 nebo 4 osobami, dosahující 39,4% podíl na celkových výdajích. Z hlediska rozložení domácností v ČR (3,6 %), domácností kupujících BIO výrobky (3,7 %) a výdajů za tyto produkty (6 %) je očividné, že se domácnosti s 5 a více osobami participovaly nejmenším podílem ze všech skupin.

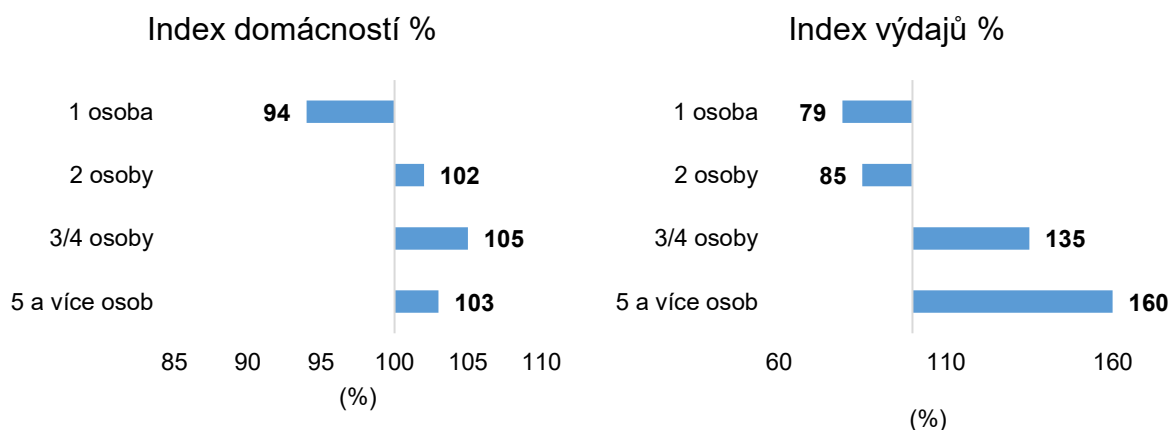

Obr. 21: Rozložení zkoumaných domácností v ČR, domácností kupujících BIO výrobky a výdajů domácností za BIO výrobky dle velikosti domácnosti v ČR v roce 2023

Zdroj: Studie YouGov CP Czech Republic s.r.o., 2024; vlastní zpracování ÚZEI

Dle indexu domácností (Obr. 22) jedinou skupinu s mírně podprůměrným zastoupením (94 %) představovaly jednočlenné domácnosti. Nad průměrem se pak sestupně objevovaly 3–4členné domácnosti (105 %), domácností s 5 a více osobami (103 %) a domácnosti tvořené dvěma členy (102 %).

Domácnosti se 3–4 členy (135 %) a 5 a více členy (160 %) vydávaly za biopotraviny znatelně nadprůměrně. Naopak podprůměrná byla útrata jednočlenných (79 %) a dvojčlenných (85 %) domácností, viz Obr. 22.

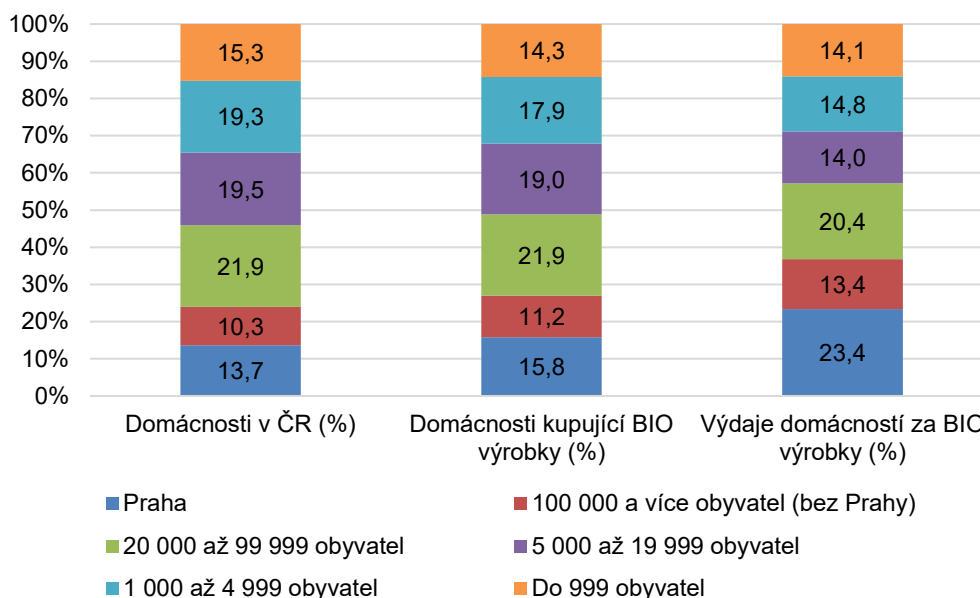
Obr. 22: Index domácností nakupujících biopotraviny a index výdajů dle kategorií počtu členů domácností v roce 2023

Zdroj: Studie YouGov CP Czech Republic s.r.o., 2024; vlastní zpracování ÚZEI

7.4.5 Velikost bydliště

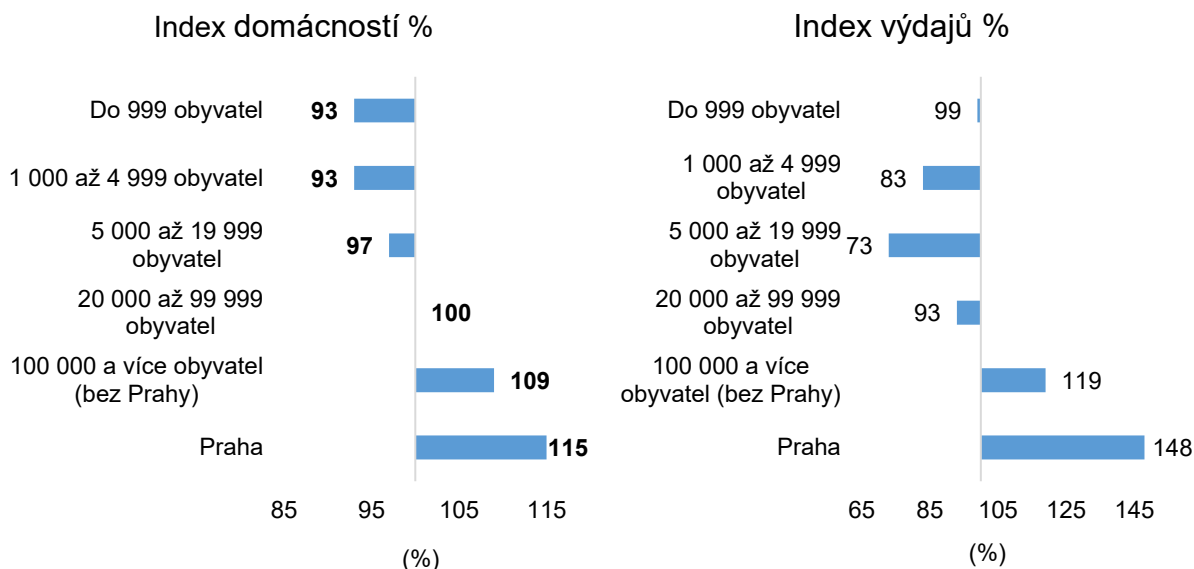
Z hlediska velikosti bydliště mezi sebou korelovaly domácnosti v tuzemsku a domácnosti kupujících biopotravin. U obou těchto kategorií tvořily největší podíl hospodyně/hospodáři z míst od 20 000 do 99 999 obyvatel (21,9 %), viz Obr. 23. Naproti tomu z hlediska výdajů za biopotraviny oproti zbylým sídlům jasně dominovala Praha (23,4 %). Poměrově nejmenší zastoupení ve všech kategoriích pak připadalo městům nad 100 000 obyvatel (bez Prahy).

Obr. 23: Rozložení zkoumaných domácností v ČR, domácností kupujících BIO výroby a výdajů domácností za BIO výroby dle velikosti bydliště v ČR v roce 2023

Zdroj: Studie YouGov CP Czech Republic s.r.o., 2024; vlastní zpracování ÚZEI

Domácnosti z nejmenších sídel se pojily s podprůměrným zastoupením (93 % sídla do 4 999 obyvatel, 97 % sídla do 19 999 obyvatel). Naopak pro rodiny pocházející z měst nad 100 000 obyvatel a Prahy se index domácností rovnal 109% a 115% podílu. Tyto oblasti se zároveň pojily i s nadprůměrnými výdaji za biopotraviny (Praha - 148 %, velká města – 119 %). Ve zbylých sídlech se index výdajů za biopotraviny pohyboval pod průměrem. Index domácností a index výdajů jsou zaznamenány v Obr. 24.

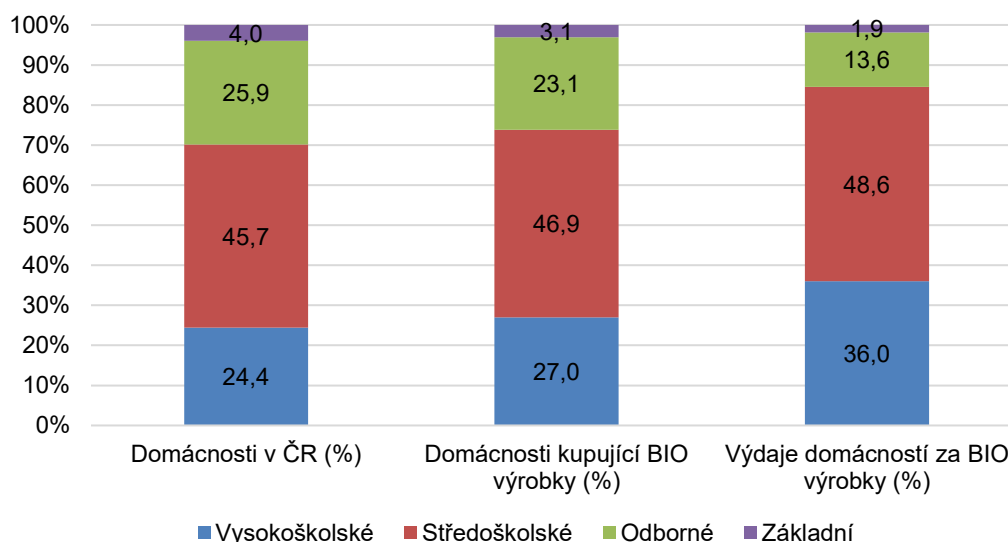
Obr. 24: Index domácností nakupujících biopotraviny a index výdajů dle kategorií velikosti místa bydliště v roce 2023

Zdroj: Studie YouGov CP Czech Republic s.r.o., 2024; vlastní zpracování ÚZEI

7.4.6 Vzdělání kupujících

Při zaměření na vzdělání kupujících⁴⁰ je z Obr. 25 patrné, že zcela dominovali hospodyně/hospodáři se středoškolským vzděláním, a to jak z hlediska domácností, které nakupovaly biopotraviny (46,9 %), tak v rámci výdajů za tyto produkty (48,6 %). Druhé nejvyšší zastoupení z hlediska nákupu i výdajů náleželo vysokoškolákům, třetí místo pak obsadili hospodyně/hospodáři s odborným vzděláním, resp. výučním listem. Kategorie se základním vzděláním představovaly minoritní podíl. Z Obr. 25 je rovněž patrné, že rozložení obyvatel nakupujících biopotraviny je poměrově velmi podobné celkové struktuře domácností v ČR.

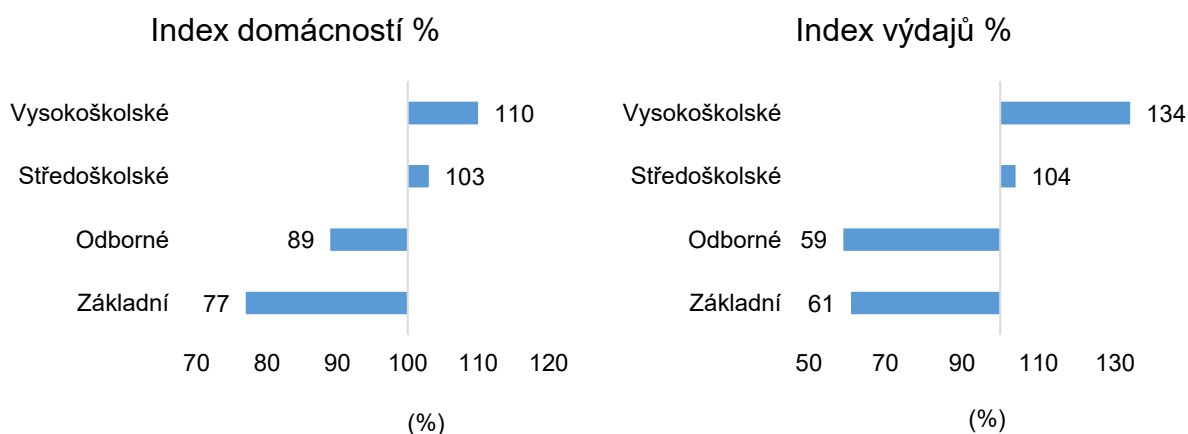
⁴⁰ Jedná se o vzdělání nejčastěji nakupujícího člena domácnosti.

Obr. 25: Rozložení zkoumaných domácností v ČR, domácností kupujících BIO výrobky a výdajů domácností za BIO výrobky dle vzdělání kupujících v ČR v roce 2023

Zdroj: Studie YouGov CP Czech Republic s.r.o., 2024; vlastní zpracování ÚZEI

Hospodyně/hospodáři s vysokoškolským (110 %) a středoškolským (103 %) vzděláním byly zastoupeny nadprůměrně. Také index výdajů vysokoškoláků (134 %) a středoškoláků (104 %) za biopotraviny se zároveň pohyboval nad průměrem. Naopak pod průměrem se objevoval index domácností se základním (77 %) či odborným (výuční list) vzděláním (89 %), přičemž tyto skupiny obyvatel investovaly do bio nákupů podprůměrně (index výdajů okolo 60 %), viz Obr. 26.

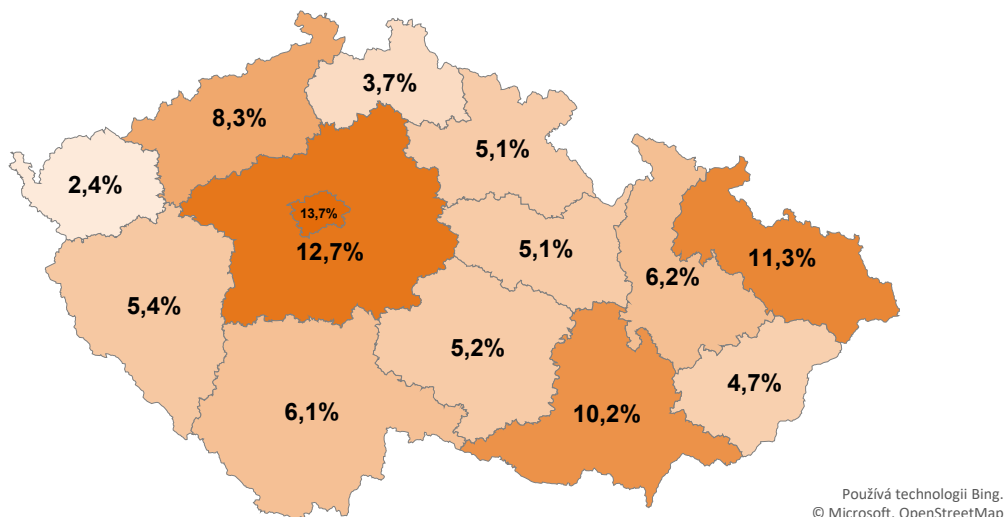

Obr. 26: Index domácností nakupujících biopotraviny a index výdajů dle vzdělání hospodyně/hospodáře v roce 2023

Zdroj: Studie YouGov CP Czech Republic s.r.o., 2024; vlastní zpracování ÚZEI

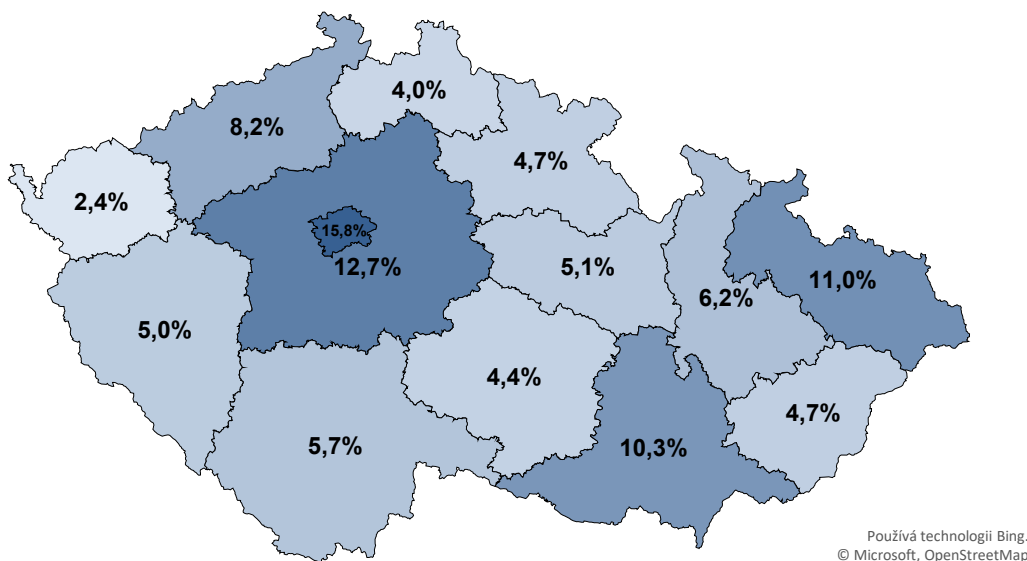
7.4.7 Kraje České republiky⁴¹

Nejvíce domácností nakupujících biopotraviny dle Obr. 28 bylo v Praze (15,8 %), Středočeském kraji (12,7 %), Moravskoslezském kraji (11 %) a Jihomoravském kraji (10,3 %). Naopak nejméně bio výrobky nakupují v kraji Karlovarském (2,4 %) a kraji Libereckém (4 %). Toto zjištěné % zastoupení koreluje s % rozdělením veškerých domácností v ČR (viz Obr. 27).

Obr. 27: Rozložení zkoumaných domácností v rámci krajů ČR v roce 2023

Zdroj: Studie YouGov CP Czech Republic s.r.o., 2024; vlastní zpracování ÚZEI

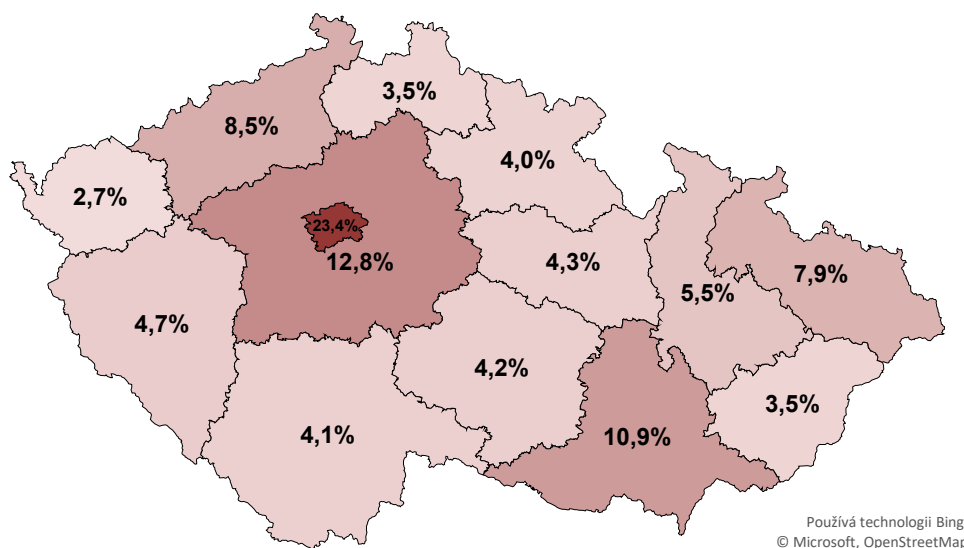

Obr. 28: Rozložení domácností kupujících BIO výrobky v rámci krajů ČR v roce 2023

Zdroj: Studie YouGov CP Czech Republic s.r.o., 2024; vlastní zpracování ÚZEI

Z hlediska výdajů za biopotraviny (viz Obr. 29) byl největší % podíl zjištěn u domácností z Prahy (23,4 %) a domácností ze Středočeského kraje (12,8 %). Nejmenší podíl byl zaznamenán u Karlovarského kraje (2,7 %), Libereckého a Zlínského kraje (oba 3,5 %).

⁴¹ Kraje se vztahují pouze k místu bydliště. Domácnost může nakupovat kdekoli.

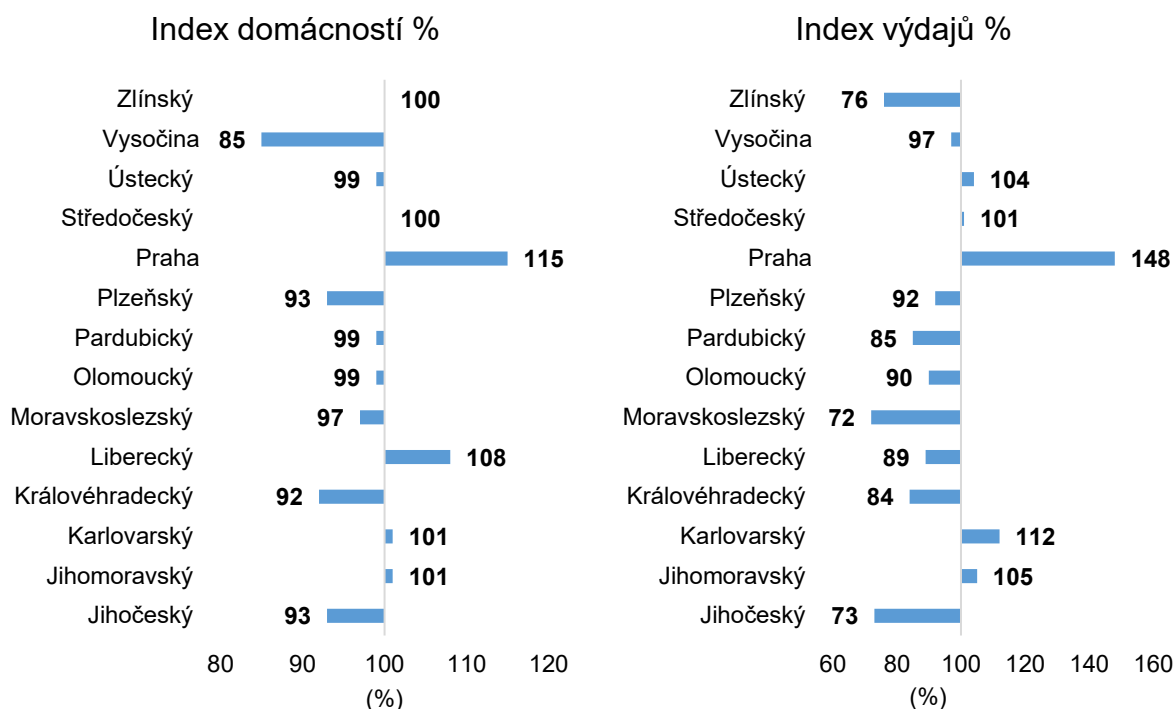

Obr. 29: Rozložení výdajů domácností za BIO výrobky dle krajů v ČR v roce 2023

Zdroj: Studie YouGov CP Czech Republic s.r.o., 2024; vlastní zpracování ÚZEI

Na základě indexu domácností (Obr. 30) vykazovala nadprůměrný podíl Praha (115 %), Liberecký kraj (108 %) a Karlovarský s Jihomoravským krajem (oba 101 %). V případě kraje Středočeského a Zlínského byl index domácností roven 100 %. Ve zbylých krajích se zkoumané kategorie domácností vyskytovaly podprůměrně, přičemž se nejnížší podíly objevovaly v Kraji Vysočina (85 %) a Královéhradeckém kraji (92 %).

Při zaměření na výdaje z Obr. 30 se pak jednalo o lehce odlišné výsledky. Nad stanoveným průměrem nejvíce utrácely domácnosti z Prahy (148 %), Karlovarského (112 %), Jihomoravského (105 %), Ústeckého kraje (104 %) a Středočeského (101 %) kraje. Na druhou stranu nejnížší frekvence bio nákupů byla zaznamenána v Moravskoslezském, Jihočeském a Zlínském kraji (všechny tři kraje pod 80 %). Intenzita nákupů byla u zbylých krajů zjištěna mezi 84–97 %.

Obr. 30: Index domácností nakupující biopotraviny a index výdajů dle krajů ČR v roce 2023

Zdroj: Studie YouGov CP Czech Republic s.r.o., 2024; vlastní zpracování ÚZEI

7.4.8 Shrnutí socio-demografického profilu kupujících

Typickou skupinu kupující biopotraviny v tuzemsku, resp. dle útraty na kupujícího, lze charakterizovat jako mladší domácnosti do 49 let, s dětmi, se 3 a více členy. Jedná se o domácnosti s nadprůměrným příjmem na člena rodiny (nad 23 000 Kč) z velkých měst (nad 100 000 obyvatel) a Prahy. Z hlediska krajů dominovaly Praha, Karlovarský, Jihomoravský, Ústecký a Středočeský kraj. Při zaměření na vzdělání hospodyně/hospodáře se především jednalo o kupující se středoškolským a vysokoškolským vzděláním.

Závěr

Výsledky uvedené v této zprávě vycházejí z údajů získaných z dotazníkového šetření mezi výrobci a distributory biopotravin registrovanými v systému REP k 31. 12. 2023 v rámci výzkumu trhu biopotravin v ČR, který je od roku 2009 prováděn na Ústavu zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI) ve spolupráci s kontrolními organizacemi z pověření MZe.

Ze získaných údajů vyplývá, že po stagnaci trhu s biopotravinami v roce 2009 a 2010, došlo v roce 2023 již 13. rokem k růstu trhu. Domácí spotřeba biopotravin činila 7,42 mld. Kč a meziročně vzrostla o 6,7 %. Podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů činil 1,59 % a průměrná roční spotřeba se zvýšila na 680 Kč na obyvatele. V Evropě došlo k meziročnímu nárůstu prodeje biopotravin o 3,0 %. I přesto je nutné upozornit na skutečnost, že růst trhu biopotravin v České republice byl do značné míry ovlivněn vysokou mírou inflace. Dle ČSÚ činila v roce 2023 průměrná míra inflace 10,7 %, přičemž celkové výdaje za potraviny a nápoje meziročně vzrostly rovněž o 10,7 %.

Z celkové spotřeby biopotravin činil obrát v maloobchodě 5 092 mil. Kč. Ve veřejném stravování obrát meziročně vzrostl na 291 mil. Kč, obrát přímého prodeje (jedná se zejména o přímý prodej z ekofaremu) dosáhl 345 mil. Kč a prodej prostřednictvím e-shopů činil 1 687 mil. Kč. Po přičtení exportu ve výši cca 4,34 mld. Kč pak celkový obrát realizovaný českými subjekty činil v roce 2023 přibližně 11,8 mld. Kč. Nejvíce biopotravin nakoupili čeští spotřebitelé v maloobchodních řetězcích, tj. v supermarketech a hypermarketech (36 %, tj. 2,6 mld. Kč), na druhém místě pak prostřednictvím e-shopů (23 %, tj. 1,7 mld. Kč), drogerií (19 %, tj. 1,393 mil. Kč) a prodejen zdravé výživy a biopotravin (8 %, tj. 622 mil. Kč). Po zahrnutí objemu dovozu, který byl realizován distributory a „mix“ subjekty⁴², tvořil podíl biopotravin z dovozu 69 %.

Dle výzkumu společnosti YouGov CP Czech Republic s.r.o., zaměřeného na analýzu spotřebního chování českých domácností a letos nově zařazeného do zprávy o trhu s biopotravinami, bylo zjištěno, že z hlediska zastoupení jednotlivých kategorií v rámci výdajů za biopotraviny byl v roce 2023 největší podíl zaznamenán u mražených bylinek (52 %). Balené bioprodukty a nápoje spotřebitelé nakupovali nejčastěji v drogeriích, diskontních prodejnách, hypermarketech a supermarketech, které dohromady představovaly cca 82 % prodeje. Balené biopotraviny a nápoje byly v porovnání s balenými konvenčními potravinami méně často nakupovány v promočních akcích. Naopak podíl soukromých značek v případě bioproduktů byl oproti podílu FMCG vždy cca dvojnásobný. Z dat studie dále vyplývá, že v jednotlivých krajích ČR rozložení celkových výdajů za bioprodukty koreluje s rozložením domácností kupujících BIO výrobky. Největší procento výdajů bylo stanoveno u domácností z Prahy (23,4 %) a domácností ze Středočeského kraje (12,8 %). Nejmenší podíl byl naopak zaznamenán u Karlovarského kraje (2,7 %). Výzkum dále charakterizoval typickou skupinu kupujících biopotraviny v tuzemsku, jejíž profil zahrnoval mladší domácnosti do 49 let, s dětmi, z větších domácností s nadprůměrným příjmem (nad 23 000 Kč) na člena rodiny, pocházející z velkých měst (nad 100 000 obyvatel, včetně Prahy). Při zaměření na vzdělání se především jednalo o kupující se středoškolským a vysokoškolským vzděláním.

Nekomerční propagaci EZ a biopotravin zajišťuje řada oborových a dalších nevládních organizací díky pravidelné podpoře ze strany Ministerstva zemědělství a několika dalších veřejných i soukromých zdrojů. Mezi nejvýznamnější osvětové a informační aktivity na podporu biopotravin a EZ pravidelně podporované ze zdrojů MZe patří: soutěž „Česká biopotravina roku“ a ocenění „Nejlepší ekofarma roku“ vzniklé spojením dvou původních ocenění „Nejlepší sedlák“ PRO-BIO Svazu ekologických zemědělců

⁴² Viz pozn. p. č. 2, str. 11.

a ocenění „Bartákův hrnec“ pro nejlepšího ekofarmáře. Dále také prezentace na veletrzích a výstavách s oficiální účastí MZe (Biofach aj.). Měnit přístup veřejnosti k biopotravinám a ekologickému zemědělství se snaží dlouhodobě PRO-BIO LIGA. Pod novou značkou Lovíme.bio seznamuje veřejnost s principy EZ, zpřístupňuje kalendář bio akcí, provozuje mapu bioproducentů s přímým prodejem biopotravin, pořádá exkurze na ekofarmy, realizuje semináře a kurzy vaření z biopotravin, organizuje výroční pražský Biojarmark aj. Dalším významným nástrojem propagace EZ je národní kampaň na podporu biopotravin a produktů ekologického zemědělství. Součástí této kampaně byly nejen televizní reklamy, ale i miniporady o ekologických farmách v ČR. Propagace EZ probíhala také i na sociálních sítích.

Na závěr připojujeme poděkování všem osloveným výrobcům a distributorům, kteří byli ochotni sdělit údaje či vyplnit dotazník a poskytli tak ÚZEI cenné informace, které přispěly k vytvoření uceleného přehledu o trhu s biopotravinami v ČR.

Příloha 1: Třídění kategorií potravin

Tab. 20: Mezinárodní klasifikace výrobků „CPA“

C	VÝROBKY A SLUŽBY ZPRACOVATELSKÉHO PRŮMYSLU
10	Potravinářské výrobky
10.1	Zpracované a konzervované maso a výrobky z masa
10.11	Zpracované a konzervované maso (kromě drůbežího)
10.12	Zpracované a konzervované drůbeží maso
10.13	Výrobky z masa
10.2	Zpracované a konzervované ryby, korýši a měkkýši
10.20	Zpracované a konzervované ryby, korýši a měkkýši
10.3	Zpracované a konzervované ovoce a zelenina
10.31	Zpracované a konzervované brambory
10.32	Ovocné a zeleninové šťávy
10.39	Ostatní zpracované a konzervované ovoce a zelenina
10.4	Rostlinné a živočišné oleje a tuky
10.41	Oleje a tuky
10.42	Margarín a podobné jedlé tuky
10.5	Mléčné výrobky a zmrzlina
10.51	Mléčné výrobky
10.52	Zmrzlina
10.6	Mlýnské a škrobářenské výrobky
10.61	Mlýnské výrobky
10.62	Škrobářenské výrobky
10.7	Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky
10.71	Pekařské a cukrářské výrobky, kromě trvanlivých
10.72	Suchary a sušenky; trvanlivé pekařské a cukrářské výrobky
10.73	Makarony, nudle, kuskus a podobné moučné výrobky
10.8	Ostatní „zpracované“ potravinářské výrobky
10.81	Cukr
10.82	Kakao, čokoláda a cukrovinky
10.83	Káva a čaj, zpracované
10.84	Koření a aromatické výtažky
10.85	Hotové pokrmy
10.86	Homogenizované potravinářské přípravky a dietní potraviny
10.89	Ostatní potravinářské výrobky jinde neuvedené
10.9	Průmyslová krmiva
10.91	Průmyslová krmiva pro hospodářská zvířata
10.92	Průmyslová krmiva pro zvířata v zájmovém chovu
11	Nápoje
11.01	Destilované alkoholické nápoje
11.02	Víno z vinných hroznů
11.03	Jablečné víno a jiná ovocná vína
11.04	Ostatní nededilované kvašené nápoje
11.05	Pivo
11.06	Slad
11.07	Minerální vody a nealkoholické nápoje

Zdroj: ČSÚ – <https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace-produkce-cz-cpa->

Tab. 21: Hlavní kategorie biopotravin využití v dotazníkovém šetření

	HLAVNÍ KATEGORIE BIOPOTRAVIN
1	Maso
	<i>hovězí maso</i>
	<i>vepřové maso</i>
	<i>skopové / kozí maso</i>
	<i>drůbeží maso</i>
	<i>ryby</i>
	<i>maso ostatní</i>
2	Masné výrobky
3	Ovoce a zelenina
	<i>čerstvá / balená zelenina</i>
	<i>čerstvé / balené ovoce</i>
	<i>brambory (čerstvé i zpracované)</i>
	<i>zpracovaná / konzervovaná zelenina (bez brambor)</i>
	<i>zpracované / konzervované ovoce a ořechy (vč. džemů)</i>
	<i>ovocné a zeleninové šťávy</i>
4	Oleje a tuky vč. margarínu
5	Mléko a mléčné výrobky
	<i>mléko</i>
	<i>máslo</i>
	<i>sýry a tvaroh</i>
	<i>jogurt</i>
	<i>ostatní (vč. zmrzliny)</i>
6	Mlýnské a škrobářenské výrobky
	<i>mlýnské výrobky (rýže, mouky, směsi, krupice, cereálie)</i>
	<i>škrobářenské výrobky</i>
7	Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky
	<i>čerstvé výrobky (chléb, pečivo)</i>
	<i>trvanlivé výrobky (suchary, sušenky, perník)</i>
	<i>těstoviny</i>
8	Ostatní zpracované potraviny
	<i>luštěniny</i>
	<i>vejce</i>
	<i>med</i>
	<i>cukr</i>
	<i>kakao, čokoláda a cukrovinky</i>
	<i>káva a čaj</i>
	<i>koření a aromatické výtažky (ocet, omáčky, směsi koření, hořčice)</i>
	<i>hotové pokrmy (vč. dětské výživy)</i>
	<i>potravinové doplňky (zelený ječmen, řasy, protein ...)</i>
	<i>ostatní zpracované biopotraviny jinde neuvedené</i>
9	Nápoje
	<i>nealkoholické nápoje (jinde neuvedené)</i>
	<i>víno</i>
	<i>pivo</i>
	<i>ostatní alkoholické nápoje</i>

	HLAVNÍ KATEGORIE BIOPOTRAVIN
10	Zemědělské komodity
	<i>obiloviny</i>
	<i>luskoviny</i>
	<i>olejniny</i>
	<i>živá zvířata – skot</i>
	<i>živá zvířata – ostatní</i>
11	Jiné

Příloha 2: Výzkum společnosti YouGov CP Czech Republic s.r.o.

Tab. 22 Specifikace distribučních cest v rámci studie společnosti YouGov CP Czech Republic s.r.o.

Hypermarkety	Obvykle větší obchody s potravinami, v blízkosti potravin a velmi často i nepotravinářským sortimentem. Typickými zástupci jsou hypermarkety Tesco, Tesco Extra, Kaufland, Globus.
Supermarkety	Samoobslužné prodejny s více než 3 pokladnami. Většina sortimentu je zaměřena na potraviny. Typickými zástupci jsou Billa, COOP Jednota Supermarket, COOP Tempo, Terno Supermarket, CBA Supermarkets, Albert Supermarkets, Tesco Supermarkets, Tesco Express.
Diskontní prodejny	Obchody obvykle s omezeným sortimentem značkového zboží, zaměřené na jednoduchost, poměr ceny a kvality, privátní značky. Typickým představitelem je Lidl.
Malé nezávislé prodejny	Malé obchody jsou obvykle samoobslužné s maximálně dvěma pokladnami nebo s pultem. Typickými zástupci jsou COOP Potraviny, CBA, Hruška.
Specializované prodejny	Obchody se silným zaměřením na jednu kategorii, např. řeznictví, prodejny ovoce a zeleniny, pekárný, vinotéky atd.
Drogerie	Obchody zaměřené na sortiment pro domácnost a osobní hygienu. Typickými zástupci jsou DM drogerie market, Teta drogerie, 101 drogerie.
Velkoobchody	Online objednávky potravin a drogistického zboží a výrobků pro domácnost a osobní hygienu. Typickými zástupci jsou rohlik.cz, kosik.cz, itesco.cz., Globus Click&Collect.

Zdroj: Studie YouGov CP Czech Republic s.r.o., 2024; vlastní zpracování ÚZEI

Tab. 23 Specifikace kategorií v rámci studie společnosti YouGov CP Czech Republic s.r.o.

Hotová jídla pro batolata a kojence, pyré pro děti i dospělé (univerzální)	výrobky, které mohou domácnosti použít pro výživu batolat, kojenců, dětí (značky Hipp, Hamánek, Babylove)
Obiloviny (nemleté, určené na vaření)	otruby, jáhly, bulgur, špalda, kroupy, pohanka, čirok...
Instantní, sušená jídla pro kojence a batolata	značky Hipp, Hami
Suché pečivo	knackebrot, švédský chléb, extrudované plátky, rýžové/obilné plátky, suchary, dětské suchary...
Kojenecká mléka	sušená náhradní mléka (značky Nutrilon, Beba)

Extrudované výrobky (puffované výrobky)	výrobky za pomoci vysoké teploty a tlaku formované do výsledného tvaru (výrobek získá porézní strukturu), např. křupky, Creackers, slané i sladké varianty...
Přípravky používané při pečení, nebo zdobení dortů/zákusků	cukr (vanilkový), sušené droždí, cukrářské zdobení a sypání (značky Dr. Oetker, Vitana)
Produkty usnadňující vaření	škrob, zavařka do polévek, krutony do polévek, kokosové mléko, sladké omáčky/šodo, sušené houby...

Zdroj: Studie YouGov CP Czech Republic s.r.o., 2024; vlastní zpracování ÚZEI